

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmiki nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vsa leta 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam po pošti, plača za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od petrostopne petlit-vrste po 12 h, če se se oznanilo tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravnništvo pa v pritličju. — Upravnistvu naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Izpred ljubljanskega vzklicnega sodišča.

Ni pač naša navada in tudi ne naš poklic, na tem mestu vmešavati se v sodno judikaturu. S tem seveda še ni rečeno, da bi se v tem po glavju ne dalo včasih napisati kaj prav zanimivega. Tudi v sodni dvorani se priglodi semtertja kak izvenreden dogodiljak, ki bi zaslužil, da se ga dene na kritično rešeto in se z njim pobavi širša javnost.

Najboljšo priliko k takim razmotrivanjem bi nam ponudile kazenske razprave. V naših deželah se bojuje politični boj, ki se ostri od dneva do dneva. Nasprotstva se večajo, duhovi se vznemirjajo in kaj čuda, da zabrede ta ali oni »strančkar« na tisto polje, kjer poganjajo in cveto kazenski paragrafi in kazenski stroški.

Pečati se nam je danes le akademsko z dvema kazenskima slučajema, ki sta se vršila pred vipavsko okrajno in pred ljubljansko deželno sodnijo. To sta bili politični pravdi kat eksoben. Kajti obakrat je stal pred sodnikom klerikalec, kakor si ga v dotičnem kraju večjega izmisлити in poiskati ne moreš.

V prvem slučaju je tožil Gregor Trkman, župan v Podkrajju, znanega Janeza Sajovica radi razžaljenja časti, ker je zoper njega pri vipavski sodnji vložil ovadbo radi tatvine. Zoper Gregorja Trkmana, ki ga je Sajovic tudi poprej večkrat že ovadil, se je res uvelod kazensko postopanje, a bil je, kakor vedno, tudi pri tem sijajno oproščen. Kaj je bolj naravnega, nego da si je poiskal sodnega zadoščenja in predlagal, da se Sajovic radi svoje izmišljene in lažnjive ovadbe kaznuje po postavi. Prvi sodnik, namreč g. dr. Jurij Polenšek, je Sajovica tudi obsodil v 160 K in v povračilo vseh kazenskih stroškov. Toda Polenškova sodba tudi to pot ni obveljala. Prišla je vsled Sajovičevega vzklica v roke ljubljanskega vzklicnega senata. In

pri tej instanci se je klerikalcau in njegovemu vzklicu ugodilo. Sicer le deloma. Vzklicna sodnja je namreč prvo sodbo spremenila tako, da je v tenorju svoje sodbe oprostila Sajovica glede prvega dela njegove ovadbe, glede drugega dela pa prvo sodbo potrdila in je tedaj obvisel tudi tukaj z na polovico znižano, a še vedno obdurno kaznijo. Kakor omenjeno, je Gregor Trkman predlagal v svoji tožbi, naj se Sajovic kaznuje radi svoje ovadbe, v kolikor je kazniva (§ 451. k. p. r.). In Sajovic je bil v istini tudi obsojen radi te ovadbe, ki se mora vendar smatrati kot enotno, enkratno kaznivo dejanje, namreč kot prestopok zoper varnost časti.

Toda ta enotnost kaznivega dejanja ali Sajovičeve ovadbe se pred vzklicnim senatom ni mogla obdržati. Tu je ovadba razpadla mahoma na dva dela, ki sta prišla v vzklicno sodbo vsak v svojo rubriko. In glede stroškov se je glasil sklep, da mora radi ovadbe na 80 K obsojenemu Sajovicu obtožitelj Gregor povrniti ravno toliko stroškov, kakor vice-versa, namreč polovico.

Ta sodba nas je malo osupnila, a zapisali smo jo na rovaš slučaja in izjeme dosedanje vzklicne judikature.

Pri tem pa smo se motili. Naneslo je namreč naključje, da se je v ne predolgem času nato razvila pred vipavsko sodnijo zopet politična — kazenska pravda. Kakor smo svoj čas poročali, so vložili udje volilne komisije pri drugi občinski volitvi v St. Vidu pri Vipavi tožbo radi razžaljenja časti zoper g. župnika Janeza Demšarja, poznanege Antona Uršiča i. dr., ker so v svoji pritožbi zoper volitve na deželno vladu očitali volilni komisiji, očitali skrajno pristransko postopanje in si svojo jezo hladili tudi z opaskami, katerih naš kazenski zakon ne prenaša brez globe. Tudi v tem slučaju so zasebni obtožitelji vložili tožbo radi te pritožbe kot take in predlagali glede nje uporabo zakona, v kolikor

obsega kaznjiva mesta in nedopustne osebne napade. Obdolženci so nastopili dokaz resnice in se na dolgo in široko zagovarjali. Vipavski sodnik, g. dr. Jurij Polenšek je razsodil, da je ta dokaz resnice do cela izpodletel in obsodil vse štiri klerikalce. Vendar je tudi on že privzel v tenor svoje razsodbe nekaj besedi in mest Demšarjeve pritožbe in glede njih izrecno oprostil obdolžence, češ, da ta mesta sama ob sebi niso kazniva. Obdolženci so se seveda pritožili in zopet je imel v tej stvari izreči zadnjo besedo ljubljanski vzklicni senat. In tudi v tem slučaju se je zgodilo, da je vzklicna instanca krivdorek prvega sodnika omejila in v drugem oprostilnem delu sodbinega tenorja navedla dotična mesta klerikalne pritožbe, glede katerih ni potrdila prvosodnega krivdoreka. Tudi pri ljubljanski sodnji so bili tedaj vsi štiri klerikalci obsojeni radi očitanja skrajne pristranosti in je sodišče, le glede slučaja neke Terezije Trošt, drugič omožene Nabergoj, obsodilo postopanje volilne komisije in se pridružio Demšarjevemu mnenju. Vendar je bil to le posamezni slučaj, med tem ko je tudi vzklicna sodnja, kakor rečeno, vse drugo dokazovanje resnice smatrala za povsem ponesrečeno in obtožence v glavni stvari in glede glavnih očitanj obsodila v denarne globe.

Ali kaj se je zgodilo s kazenskimi stroški? Vipavski sodnik in vsled pritožbe od strani zasebnih obtožiteljev tudi ljubljanska vzklicna sodnja je razsodila, da morajo obsojeni klerikalci plačati zasebnim obtožiteljem le dve tretjini njihovih stroškov, dočim imajo zasebni obtožitelji povrniti obsojenim obtožencem tri tretjine njihovega ekspenzara. Zasebni obtožitelji morajo tedaj za to, da so bili vsi štiri obtoženci, na delu jim župnik Janez Demšar, obsojeni radi impertinentne pritožbe, plačevati njihove stroške.

In to je, kar navedno človeško pamet utegne vsaj malo osupniti. Zlasti §§ 451. in 390. k. p. r. ne mo-

remo spraviti v nikako soglasje s temi novodobnimi odločbami. In tudi nekaj razsodb najvišjega sodišča nam je znanih, ki sploh ne dopuščajo, da bi se v postopanju radi prestopkov izrekale kake delne oprostive v razsodbinem tenorju v tistih slučajih, kadar obtožitelj predlaga uporabo zakona radi enega samega, enotnega kaznjivega dejanja, kakor so n. pr. ovadba, pritožba, ki vsebuje žaljiva mesta. V takih zadevah ima sodnik v krivdoreku navesti kazni vredna mesta dotične ovadbe, vse drugo, kar po njegovem prepričanju ni kaznivo, pa navesti v razlogih. Sicer bi moral sodnik v oprostilnem delu svoje razsodbe prepisati vso ovadbo ali pritožbo, v kolikor ni kazniva.

Tako so se tedaj v opisanih dveh slučajih razkosali kazenski stroški na več delov, ker in kakor so se razrezali tudi inkriminirani spisi na posamezne kosce in besede. Ta kazenska judikatura se je kakor rečeno v nedavnem času vpeljala pri ljubljanskem vzklicnem sodišču, kjer se je poprej povsem drugače sodilo.

Ni se pa menda zgodilo to radi tega, ker so si stali nasproti v obeh slučajih odločni liberalci in zelo prononsirani klerikalci, slednji obakrat v vlogi obtožence. Nikakor nam ni v mislih trditi, da se je ravno klerikalcem pri teh kritikah godilo — zelo dobro. In tudi ne mislimo nikomur kaj očitati. Pač bi takemu sodniku lahko poklicali v spomin različne kazenske pravde, kjer so se doprinjali različni dokazi resnice. Uspeh teh dokazov od strani klerikalnih obtožencev je izvirjal iz različnih studencev. Tudi sodnik je končno človek, kakor pravi pesemca »Menschen, Menschen, samer alle«. Ali nekam čudno je vendar to naključje, da se ravno klerikalne ovadbe in klerikalne »pritoženge« dajo lahko razsekati in da se ravno pri njih skuša uvesti v kazensko postopanje neki čudno strogi formalizem, ki je imel — vsaj kolikor je nam znano — dosedaj še vedno svoje koristi za — obtožene in tudi obsojene klerikalce.

Idrijska mestna občina contra Anton Kristan pa c. kr. okrajno glavarstvo v Logatcu.

C. kr. deželna vlada je ugodno za občino rešila zadevno vprašanje. Na svojo tozadevno pritožbo je mestno županstvo v Idriji prejelo sledečo rešitev: Št. 2412. Logatec, 23. februarja 1905. Mestnemu županstvu v Idriji. S tukajšnje odločbo z dne 23. januarja t. l. št. 1087 se je razveljavila naredba tamošnjega županstva vsled katere se je zastopniku občnega kousmnega društva v Idriji kot virilistu na kratko zabranilo udeleževanje pri sejah tamošnjega občinskega odbora.

Na tamošnjo pritožbo z dne 28. januarja t. l. je c. kr. deželna vlada v Ljubljani z odlokom z dne 12. februarja t. l. št. 2623 tukajšnjo odločbo **uradoma razveljavila** in c. kr. okrajnemu glavarstvu naročila, da takoj po bistvu razsodi o veljavnosti rečenega virilnega glasu.

Odlok c. kr. deželne vlade se opira na tale preudarjanja: Pravica brez volitve vstopiti v občinski odbor se uveljavlja, kadar so zato postavni pogoji, sama po sebi; zanj ni treba še le pripoznanja ali sklepa občinskega odbora. Občina je v prvi vrsti pristojna za nadzorovanje o pravi sestavi svojega zastopstva; njej je tedaj samo pretresati, ali so za dotični vstop v občinski odbor brez volitve pogoji resnično izpolnjeni, potem občina ukrene, kar treba, to je tisti, ki je za tak vstop v obč. odbor opravičen, se k sejam povabi, tisti, ki je svojo virilno pravico nepostavno naznanil, se zavrne. Ta ukrepanja se štejejo za izvrševanje postavnih določil, ki ni popolnoma nič zavisno od volje obč. odbora, in spadajo po § 49 občinskega reda v področje občinskega starešinstva kot občinskega izvrševalnega organa.

Pristojnost okr. glavarstva za odločanje o pritožbah, podanih zoper do

LISTEK.

Prisega in dvoboj pri ljubljanskih lintvernih.

Hlapec Ahae Teleban se je vdirjal pri posestniku v ljubljanskem predmestju Juriju Čuku za letnih 120 kron, par čajkastih hlač, dva predpasnika, par škornjev, vsako nedeljo in praznik pakele tobaka, vsak dan pa proste žveplenke. Na tepežnji dan je prišel, ko je ravno družina večerjela. Ej, to so ga gledali!

Visok, suh fant, kakor fižolova prekla! Na glavi mu je ponosno čepel ozkokrajni klobuk s pavjim peresom, z racmanovim krivokom, vejico rozmarina in majaronu ter rdečo zaponko. Živo zelen zametast telovnik je krasila debela verižica s ključem, konjsko glavo, kravjim zvoncec in dvema oguljenima tolarjema. Škornji-meksikajnarji so baje ravno došli iz črevljarjevega ateljeja — cvilili in škripali so, kakor čičeva samokolnica. Ponosno je kadil »ta kratko« in tako sukal roko, da se je moral opaziti

debel, širok prstan (mimogrede povedano: gotovo bi ž njim ubil bika) z mrtvaško glavo!

Na Čukovo ponudbo naj zājme z družino, je odgovoril, da je ravno prišel iz »avskoha«!

Čukova Jera — prva dekla — ga je tako gledala, da je dvakrat zastoj ust odprla. Po večerji so molili ter se razkropili vsak v svoj kot. Ahae je ostal pri gospodarju. Imela sta važne pogovore.

Jera je pospravljala po kuhinji, nje misli pa so se sukale okrog konjske glave. Po končanem delu je poiskala svoje »štibelce«, kjer je še dolgo sedela na robu postelje ter mislila dalje na škornje-meksikajnarje. V teh sladkih mislih jo je zazibal opojni Morfej v spanje pravičine, Čukove Jere. — Slutila ni, da v hlevu novodošli hlapec sam sebi zatrjuje, da je Jera — »zavber deklíč«!

Dnevi so potekali! Jera je bila prav ljubezniva in prijazna napram Ahae, a najbolj pri obedu. Postavila je skledo na mizo tako, da je najbolj zabeljena stran skledine vsebine gledala Ahae. Ahae se je seveda za tako

izvanredno prijaznost revanžiral s tem, da je toleti Jeri zajemal vodo iz kapnice.

Ahae in Jera sta pogosto opravljala svoje posle v hlevu istočasno, govorila sta to in ono, ponajveč pa o srčnih nagibih! Pelagoma sta razodevala, a do resnega zaključka, oziroma pričetka odkritja tistih srčnih bōli in trpljenja — vendar še ni prišlo. Vendar pa enkrat mora priti na jasno, tako je trdil Ahae.

»Jera!«

»Kaj?«

»Tako si »fest dekle«! Pojdi greva v nedeljo v Šiško plesat! Ti ne veš, kako rad plešem! Sam ne grem, dekleta nimam, plešem pa tako rad! Veš — z vsako se ne zavrtim — nisem fant za to! Zame mora biti od fare, da veš! Jera, Jerčka, ti si ravno zame. Rač te imam!«

Jera je bila pri teh sladko donečih besedah vsa iz sebe. Postavila je že molzni stolček k volu, a se še pravočasno streznila!

»Jaz — bi — že šla — pa — pa ...

»No, kaj, Jerčka?«

»Pa — bo gospodar hud!«

»Ej, odgovornost je moja reč!«

»Bom pa šla, če je tako!«

Težko pričakovana nedelja je prišla. Po kosilu se je vrgel Ahae v parado in šel proti šentpeterskemu mostu na kraj sestanka. Od doma skupaj iti ni kazalo.

Jera je oblekla pol ducata poskrobljenih spodnjih kril, rdečo janko in modro krilo z rožami, na glavo si je dela najbolj pisano ruto. Za slušaj snega je vzela seboj veliko zeleno marelo, češ, da bi i Ahae varovala mokrote.

Ahae je hodil ob Ljubljani gor in dol, gledal kasarno ter nestrpo pričakoval Jere.

Prišla je. Ahae se je zdela v mavričnih barvah naravnost prekrasna. S ponosom, radostne duše sta stopala drug poleg drugega. Tako sta prišla v sladkih pogovorih do frančiškanske cerkve. Pod stopnicami je prodajala mlada Italijanka pečen kostanj in odpuške. Ahae je stopil z Jero k štantu in rekel: »Jera, le zberi, kar ti je najbolj všeč!« in začel zbirati rdeče srčke z listki.

»Ej, jej, ej, Jera — ta — ta:

»Če b' luštna ne b' bila,
Ne b' hodil za njo;
B' ji figo pokazal
Pa brnil z nogo!«

Jera je vzela dva srčka iz poprovega kruha. Italijanka jima je zavila zbrano in še malo roks-dropsa. Tramvaj je ravno pridrčal in naša znanca sta vstopila.

»Do Šiške!« reče oblastno Ahae!
»V Šiško ne vozi,« odvrne sprevoznik.

»Je, pa vstavite, greva pa peš!«

»Prej ne, ko pri pošti!«

Pasje cviljenje! Tramvaj postoji. Ahae jezno izstopi in pripomni Jeri: »Le glej, da tvoje kikle — ta grda pasja smrt — v škripce ne dobi. Še psa gre povozit — tvoji medeni srčki in roks-drops ji pa gotovo bolj dišijo, kakor ta pasja steklina!«

Nadaljevala sta svojo pot od Gričar-Mejača proti Šiški. Udarila sta čez drevede po kmetski progi, češ, morda se nudi prilika malo zanjčkati na ameriških gugalkah. Pa jih ni bilo. Končno dospeta na cilj. Iz gostiln se je slišala harmonika in godba na »plehe«. Vstopila sta v ono, kjer je

tične odredbe občinskega starešinstva, je vtrjena v določbi § 96 obč. reda; po tej odločajo politična oblastva o pritožbah zoper odredbe starešinstva, s katerimi so se veljavni zakoni kršili ali napačno uporabljali, vselej takrat, kadar ne gre za sklep občinskega odbora v samosvojem občinskem področju.

Ta načela imajo veljati, tudi kadar gre zato, ali je pravica brez volitve vstopati v občinski odbor nehala ali ne. (§ 26. obč. zak.).

Na to c. kr. okrajno glavarstvo razsoja tako:

Občno konsumno društvo v Idriji leta 1904 ni imelo pravice vstopiti v občinski odbor mesta Idrije kot virilist po § 17. občinskega reda za Kranjsko, ker mu za imenovanje leto ni bilo predpisane nikake pridobnine, zemljiškega davka pa tudi ne toliko, da bi bili dopolnjeni pogoji za občinsko odborništvo po rečenem mestu občinskega zakona.

Dotična plačila, ki jih je društvo odračunavalo na račun pridobnine za leto 1904, so se storila indebite, torej se iz teh plačil ne more izvajati po občinskem redu kranjskem nikaka pravica.

Zoper to odločbo gre občnemu konsumnemu društvu v Idriji pravica pritožbe do c. kr. deželne vlade v Ljubljani. Pritožbo bi bilo vložiti pri tem c. kr. okrajnem glavarstvu v 14 dneh po dnevu vročitve tega odloka. C. kr. okr. glavar: Kremenšek I. r.

Idrijsko županstvo je dobilo z odločbo c. kr. deželne vlade, s kjo se je nepravilno postopanje c. kr. okraj. glavarstva v Logatcu razveljavilo, najlepše zadoščenje. Obenem pa je to dokaz, da je županstvo docela pravilno in zakonito postopalo. Anton Kristan pa ima na rovaš svojem samoljubju in častihlepu pripisati eno blamažo več.

Predstojecim člankom razumno ni Kristan posvetil mnogo prostora v svojem „Napreju“, odpravil jih je s staro že obrabljeno frazo, katere se poslužuje vsak, ki ne more odgovorjati: „Škoda bi bilo časa in papirja.“ Končal je dotično notico s sledečim značilnim stavkom: Pribijemo samo, da seva iz članka otročja zavist, onemogla jeza in pa degenerirani razum, lepega“ pisca s črnimi muštacami.“ Kaj ne duhovita pisava! Bo že verjel Kristan, da člankarju ni treba biti prav nič otročje zavisten ali onemoglo jezen na Kristanovi blamaži! Od kod pa seva degeneriran razum, se jasno vidi iz navedenega stavka. Pobaha pa se Kristan lahko še z degeneriranim značajem.

Iz kmetijsko-kemičnega gospodarstva.

Spisal ing. chem. J. Turk.

VII.

Izmed dušikovih gnojil sta najvažnejša za nas čilski solitar, ki se nabaja v jako velikih množinah v južnoamerikanski državi Čile in od tod razpečava in razvaža po vsem svetu, in pa žveplenokisli amonijak, katerega dobivajo v plinarnah

(tvornicah za plinovo luč) in pa v koksarijah (dobivanju koksia iz črnega premoga). Poleg teh pa je še nebroj drugih dušikovih gnojil, kakor kožna, rožena, usnjena in krvna moka, ki pa jako počasi delujejo in se dajo vsled tega uporabiti s pridom le tam, kjer so poceni. Guano in slična dušikova in obenem fosforova gnojila, ne pridejo za nas v poštev. Kalijev solitar pa je v obče predrag.

V naših razmerah bomo imeli za zdaj izbirati samo med čilskim solitarjem in žveplenokislim amonijakom. Dokler cena dušika v čilskem solitarju ne stopi občutno nad ceno dušika v žveplenokislem amonijaku, rabili bomo čilski solitar, ker je v njem se nahajajoči dušik rastlinam naravnost dostopen in radi tega hitro in uspešno deluje. — Tudi kot vrhno gnojilo na slabotne in redke setve deluje čilski solitar prav imenitno, in zato naj nikdo ne zamudi rabiti ga v enakih slučajih. Ako pa bi imela biti cena dušika v žveplenokislem amonijaku izdatno nižja od cene dušika v solitarju, posluževali se bomo žveplenokislega amonijaka v svojem gospodarstvu, dasi nekoliko počasneje deluje, nego solitar. — Pri izberi dušikovih gnojil ravnati se moramo torej po ceni dušika. To je potrebno že radi tega, ker so dušikova gnojila najdražja, in se mora previdno kalkulirati, ako se hoče najcenejše in obenem najboljše gnojiti z njimi. Za sedaj je cena čilskega solitarja ugodna za naše razmere. — Čilski solitar zadržuje 15 do 16, žveplenokisli amonijak pa 19 do 21 odstotkov dušika.

Naši poljedelci se ne poslužujejo še dušikovih umetnih gnojil. Upajmo pa, da se bodejo tudi v tem oziru zjasnili dnevi našemu kmetovalcu, in da bode kmalu spoznal, da je racionalno gospodarstvo brez dušikovih gnojil ravno tako nemogoče, kakor je nemogoče brez kalijevih in fosforovih gnojil. Ko bode naš kmetovalec spoznal pravo vrednost superfosfatov in tudi uvidel potrebo gnojenja z dušikovimi gnojili, rabil bode lahko s pridom tudi amonijakove superfosphate t. j. zmes superfosfatov z žveplenokislim amonijakom. Za zdaj pa ne morem priporočati enakih zmesi. Dvojni superfosfati pa so za nas še brez pomena.

Končno naj še omenim, da potrebujejo rastline tudi jako mnogo apna.* Navadno zadostuje rastlinam apno, ki ga dajemo zemlji s fosforovimi gnojili, a ne vselej, in zato je često potrebno gnojiti z njim še posebej. Vendar pa moram priporočati, da se poljedelec prepriča, ali je res potreba na apnu v zemlji tako velika, da mora gnojiti z njim; ako bi bilo apna dovolj v zemlji, bi gnojenje z njim ne zaleglo veliko. Apna gnojila so: apnenec (ogljikovo kislino apno), živo ali kuhano apno, žveplenokislino apno (mavec) in lapor. Rabi naj se tisto, ki je najpripravnejše in najcenejše. — Apno vpliva direktno in indirektno. Ono služi torej kot živilo rastlinam, obenem pa tudi pospešuje razkroj raznih organskih

*) Glej „Apno v kmetijstvu“, spisal Fr. Štupar, izdala kmetijska družba kranjska.

in neorganskih rastlinskih živil ter jih tako pripravlja rastlinam za osvojitve.

S tem smo pričeli umetna gnojila, ki se ali bi se imela rabiti pri nas, ter si jih obenem tudi nekoliko ogledali s presojevalnega, primerjalnega in gospodarskega stališča. Zdaj pa naj še nekoliko povem o praktični uporabi raznih umetnih (pomožnih) gnojil.

Poljedelec, ki hoče s pridom rabiti umetna gnojila, mora poznati, kakor smo že slišali, svojo zemljo in njene, kakor tudi potrebe rastlin na gnojilnih snoveh, ker samo tedaj lahko računa, da bode dosegel z umetnimi gnojili popoln uspeh.

Potrebe zemlje na rastlinskih hranilnih snoveh spoznal bode poljedelec iz kemične analize in iz praktičnih poljskih poskusov, s katerimi se tu posebej baviti ne morem. Kar pa se tiče potreb raznih kulturnih rastlin na hranilnih snoveh, mi je še enkrat pripomniti, da so se izvršili na Češkem, Nemškem in drugod tako obširni poskusi, da vemo skoraj popolnoma natanko, kaj rabi ena in kaj druga najvažnejših kulturnih rastlin.

Posebno dosti rabijo rastline fosforove kisline in zato je treba gnojiti z njo vse povsod. Hraniti s fosforovo kislino sploh kaže, ker pospešuje boljše izrabo kalija in dušika, in zato je celo potreben v zemlji gotov prebitek na njej. Gotov prebitek fosforove kisline mora biti v zemlji tudi radi tega, da si rastline po vremenskih nepravilih zopet opomorejo in okrepčaje ter znova lepo razvijejo. Sicer pa tudi fosforova kislina, kar se je preveč trosi, ni izgubljena, ampak v zemlji shranjen kapital, katerega umni gospodar lahko izkoristi ob prvi ugodni priliki. Zato pa svetujemo našim poljedelcem, naj posebno dobro gnoje s fosforovo kislino. — Prvo leto je potrebno potrositi nekaj več fosforovih gnojil nego pa naslednja leta in sicer radi tega, da se zemlja zadostno založi s fosforovo kislino. Kdor se poslužuje superfosfatov, naj gnoji tako, da potrosi z njimi v prvem letu 70 do 80 kilogramov fosforove kisline na hektar. Poznejša leta bode potem shajal s 30 do 50 kilogrami fosforove kisline. Tomasove žindre je potrebno dvakrat toliko v dosego približno enakih uspehov. Zato naj kmetovalec, ki gnoji s Tomasovo žindro, potrosi z njo v prvem letu 140 do 200, pozneje pa 60 do 80 kilogramov fosforove kisline na hektar. Fosforova kislina pa ne bi zalegla veliko, ako bi gnojili samo z njo in ne tudi s kalijem in dušikom.

Vojna na Daljnem Vstoku.

Naval na Ubenopuzu.

General Kuropatkin je 28. m. m. poslal to-le poročilo: Po došlih poročilih je sovražnik danes napadel naše pozicije pri Ubenopuzi. Vsi napadi so bili odbiti. Neki drugi oddelek je imel ljut boj s sovražnikom, ki je navalil na levo krilo pri vasi Kudiaza. Izid tega boja še ni znan. Voj, ki smo ga odposlali proti vasi Tomaguman, je pregnal sovražnika z gorskega prelaza, tri vrste

jugovzhodno od Tomagumana. Proti poziciji ob gorskem prelazu Gutulin niso izvršili Japonci nobene odločilne akcije. Sovražna artiljerija je obstreljevala naše pozicije med Sahopom in Kantulinom. Japonci so takisto energično obstreljevali Putilovski grič z 11 centimetorskimi topovi. Izgube, ki smo jih imeli pri tem bombardma, še niso dognane, a niso velike. Naši voji se drže v utrdbah na desnem bregu reke Saho pred mostom, ki so jih včeraj osvojili, in so odbili ponoči japonski protinapad. Nekemu drugemu oddelku se je v včerajšnji noči trikrat posrečilo zasesti gozdšč na desnem bregu Sa nasproti Samatunu. Vseled velikih izgub pa se je ta oddelek moral umakniti na svoje glavne pozicije.

Kuropatkinovo poročilo z dne 1. t. m. pa pravi: Japonci so navalili na naše pozicije pri Ubenopuzi. O dogodkih pri Kudiatzi nisem prejel nobenih poročil. Boj za gorski prelaz Tunzinbo je trajal do večera. Danes smo zopet pričeli ofenzivo.

V Gutulinu smo zopet osvojili eden okop. Neka japonska baterija nas je obstreljevala s šrapneli, toda naša artiljerija jo je prisilila, da je umaknila.

Tudi pri Kandolizanu je sovražnik bombardiral naše pozicije; ta kanonada še vedno traja ob vsi fronti druge in tretje armade. Proti večeru je jel sovražnik obstreljevati naše pozicije v dolini rek Hun in Liao.

2. t. m. pa je poslal Kuropatkin to-le poročilo: Naš oddelek pri Ubenopuzi je vztrajal po ljutem boju v svojih pozicijah. Generalštabni načelnik naših predstraž, Mojeiko je pal. Na desnem krilu so Japonci napadli naš voj pri Kudiaci. Sovražni napad je bil odbit z ogromnimi izgubami. Ena kompanija je bila uničena do zadnjega moža. Pri vasi Tomagušan smo končno popolnoma osvojili neki holmič, ki obvladuje vso železniško progo.

Pri Kandolizanu smo naša voji pregnali Japonce z bajoneti. Tudi na desnem krilu je bil sovražnik odbit. Ob 7. uri zjutraj je sovražnik navalil na Putilovski grič. Prvi napad je bil odbit.

Včerajšnje naše izgube so bile neznatne. Bombardma ob reki Sa se nadaljuje. Uredili smo vse potrebno, da preprečimo japonske poskuse, obiti naše krilo.

Zadnja poročila o bojih v Mandžuriji.

Iz Sahetuna se poroča: Boji še trajajo vedno. Na skrajnem levem krilu so Japonci navalili na ruske pozicije na dveh točkah, a so bili odbiti.

Ob gorskem prelazu Sutulin so Rusi zopet osvojili neko utrdbo, ki so jo preje zapustili. Japonci nadaljujejo bombardma na obe ruski krili in center. Na Putilovski grič so

Japonci izstrelili najmanj 2500 bomb in granat.

Na desnem krilu nadaljujejo Japonci energično svoje ofenzivne operacije. Na levem bregu reke Hun so Rusi morali prestat težak boj. Stiri japonske divizije, ki so obšle naše desno krilo ob Liau, so dospele v Sandepu, 80 km zapadno od Mukdena. Tu so jim zastopili pot ruski voji. Proti večeru 2. t. m. so Japonci nadaljevali ofenzivo proti ruskemu desnemu krilu, kjer se je vnel ljut boj, ki še sedaj traja.

Včeraj pa je došlo iz Sahetuna to-le poročilo:

Nadaljuje ofenzivo na obeh krilih so Japonci danes ponoči jeli prodirati proti centru in so ob 4. uri zjutraj navalili na ruske pozicije vzhodno od Erldaha, a so bili odbiti. Artiljerijski boj se še vedno nadaljuje, zlasti pa obstreljujejo Japonci Putilovski grič. Pod zaščito artiljerijskega ognja in megle je japonska pehota pričela naval na Putilovski grič, a je bila odbita.

Tudi drugi napad opoldne je ostal brez uspeha. Na japonski strani so izgube velike. Ker Japonci še vedno obstreljujejo Putilovski grič, se je nadejati novega napada. Armada generala Nogija se je že udeležila zadnjih bojov.

Na levem krilu se boj še vedno nadaljuje. Na vzhodnem krilu je bil odbit sovražni napad na Kudiaoo. Ofenziva proti Tsinhečengu in gorskemu prelazu Gutulin se nadaljuje. Izgube na obeh straneh so velike, a vkljub temu ni bilo odločilnega uspeha.

Mukden v nevarnosti?

»Daily Telegraphu« se poroča iz Sinmintina, severozapadno od Mukdena, z dne 2. t. m.: Mukden je popolnoma odrezan. Pričakuje se, da Japonci zasedejo mesto že jutri.

Ta vest je brez dvoma izmišljena. Najboljši dokaz za to so brzojavke z včerajšnjega dne iz Salietuna, iz bližine Mukdena, ki ne vedo ničesar o kaki nevarnosti, da bi to mesto zasedli Japonci. To bi pa bilo mogoče samo v slučaju, ako bi se Rusi umaknili proti Tielinu, ali pa, ako bi bili južno od Mukdena popolnoma poraženi.

Japonski pohod v Sinmintin.

Reuterjev urad poroča iz Niučvanga: V četrtek se je odpravilo 400 japonskih konjenikov v Sinmintin z nalogo, da bi preiskali kolodvor in kitsajske krčme. Sinmintin je bil namreč pred meseci središče za trgovino z vojno kontrebando. Trgovci so bili ob prihodu Japoncev silno prestrašeni, vendar pa se jim ni zgodilo ničesar žalega. Ko so Japonci svojo stvar izvršili, so se umaknili v Panchiatun, kjer so se najbrže spopadli z Rusi.

Dementi o razdejanju železniškega mostu pri Kajuanu.

Kakor se brzojavlja iz Petrograda, poroča upravitelj kitsajske zapadne železnice, da je vest Reuterjevega urada o uničenju železniškega mostu med Tielinom in Kajuanom neresnična.

Most je popolnoma nepoškodovan in promet ni bil niti za hip ustavljen.

Za četrto rusko brodovje.

Poročilih iz Hamburga odpluje te dni iz luke 11 parnikov, ki jih je Rusija kupila od »Hamburg-Amerikalinije«. V tovarni Blohm & Voss se gradi plavajoča ladjedelnica za četrto brodovje. V Hamburg je priplul parnik »Franklyn«, ki ima na krovu premog za četrto rusko brodovje.

Hullska afera.

»Ruskemu brzojavnemu agentstvu« se javlja iz Pariza, da so imeli ruski člani mednarodne komisije v Parizu v rokah dokaze, da so bile pri Hullu dejansko japonske torpedovke, kakor tudi dokaze, da so bile kupljene na Angleškem in da so priplule iz kraja, oddaljenega

bilo najmanj hruma in šuma, češ, če že pleševa, naj pleševa komodno, ne pa, da bi nama pokurjili ošesih skakali. Pila sta cviček in ga pridno zalagala z mesenimi klobasami. Ko sta si trdno privezala duši — sta zaplesala polko.

Jerina krila so šumela, Ahčeva verižica z naobeski žvenketala, godec pa vlekla na vse kriplje. Efekt tega divnega rajanja je bil gotov, ko Ahac ustavi Jero — se je prime za ramo — potolče z ного in vzkligne: »Jub, Jera, to je lepo, al' nisem fant zato?!

Plesala sta še dolgo ... Žal, da je čas tako hitro mineval! Ahac je plačal in šla sta proti domu.

Od cvička sladko ginjeni Ahac je Jeri zatrjeval, ko sta šla z roko v roki, da samo na njo misli, podnevi in ponoči. In tako naprej! Ko sta prišla do jubilejnega mostu, je priklopelo Ahčevo navdušenje do tolste Jere na vrhunc. Ustavil se je pred lintverjema na desni strani Ljubljane, vzdignil roko, na koji je imel prstan z mrtvaško glavo in rekel:

Jera! Jaz ljubim te tako
Kakor svoje desno oko —

Jaz ljubim te iz dna srca ...
To sišita linternu dva
In — kadar oba grinšpon sné
Takrat te neha ljubiti moje srce.

Po tej svečani prisegi je prijel Jero in jo poljubil z glasnim smekom! Jera je ginjenosti zajokala, vzela iz žepa vtaknila roks-dropsa v usta in čudno ni, da je po obnovitvi poljuba izjavil blaženo-srečni Ahac: »Jera, kako si sladka!«

Iz Skrjančeve gostilne je prišlo nekaj gospodar in šla sta proti šentpeterskemu mostu. Tu sta se ločila. Jera je šla naprej, Ahac pa je še malo počakal.

Čuka ni bilo doma. Jera se je že preoblekla, zakurila, pristajala večerjo, ko je Ahac prišel in malo za njim gospodar.

Prvi večer novo zavozljane ljubezni — med Jero in Ahčom je minul, kakor navadni nedeljski večeri pri Čuku. Po večerji so šli spat. Jera je še dolgo bdela, gledala srčke, prebirala listke, pri tem se pa spomnila svoje zelene marele, koje je pozabila v Šiški v gostilni pri »Ribniškem

loncu«. Sklenila je takoj naslednji dan iti ponjo, in res je naprosila gospodarja takoj v jutro, naj ji dovoli obiskati bolno teto. Čuk je rad privolil. Jera je šla hitro v Šiško. Ahca pa je poslal gospodar v mesto po — kolomaz. Tako sta bila oba na potu.

Jera je nazaj grede zavila proti jubilejnemu mostu. Sladko ginjena je postala pri lintvernih in se opajala v spominu: in kadar oba »grinšpon« snó ...

»Servus Jera!« jo vzdrami znan glas. Kajfežev Štefe je bil, doma iz Žabjega sela, kakor ona.

»O, poglej no, ali si ti, Štefek, kje pa vendar hodiš, da te ni videti?«

In Štefe ji je na dolgo in široko pripovedoval, kako je pusto in prazno, odkar je ona, cvet vseh deklet, zapustila domačo vas. Kako živo mu še živi spomin v srcu na oni lepi večer, ko je prišel k njej po slovo, predno je peljal v Ljubljano jesih, debulo, česenj in kumare ter ji zapel:

Bom vozu v Ljubljano
Bom vozu v Trst
Pa bom prinesu svoj dečvi
Eno rinčvo za prst ...

Ona pa mu je smehljalje odpela:
Če rinčva bo zvata
Odrva bom vrata,
Če rinčva bo pokfan
Za vogvam vstan!

»Kaj — kaj — salabolti najne — kaj? Kdo si pa ti? — Marš! — Jera je moja! Jaz sem Ahac, Ahac Teleban, nje fant! Zgubi se ti nesnaga, jerhovna, govedna, teletna — pri tem je zgrabil došli Ahac — Štefka za vrat in ga neusmiljeno vrgel po tleh, da so proslavljenim lintvernom zarožljale kosti. Štefek se je hitro pobral in prismočil Ahcu par klotut, da mu je klobuk zletel do Skrjančeve gostilne. — Jera pa je med to rabuko izginila, kakor kafra.

Pa sta se še rovala in tepla. Tekla je kri. Štefek je zadal Ahcu s pipcem globoke rane. Ta boj gotovo še ne bi končal, da ni prišel redar. Posledice so bile, da je Štefeta zdravnik v »Mestnem domu« obvezal, Ahca pa so odpeljali z rešilnim vozom. Jera je odpovedala službo.

Tako se je razvozljaj že zamotani voz ljubezni — prav pri zopetni priči slavnih ljubljanskih lintvernih!

od Hulla 10 milj. Te dokaze so dobili v zadnjem hipu, a jih niso predložili komisiji, ker so itak vedeli, da pravorek razsodišča itak ne more biti neugoden za Rusijo, in ker niso hoteli, da bi se zavladovalo do komisije, ki je že bilo skoro končano. Angleška vlada ve za te dokaze, zanjo vedo tudi drugi člani komisije, a ruski zastopniki so bili tako taktni, da niso hoteli Anglije sramotiti pred vsem svetom.

Is Petrograda se o tej zadevi še poročajo: Tu sem je došel angleški mornar, ki zatrjuje, da so bile pri Hullu v resnici navzoče japonske torpedovke. Angleška vlada je preprečila, da bi se on odposlal kot svedok pred razsodišče v Pariz. Japonci so ga poskušali podkupiti. Mornar je prišel v Petrograd, da dokaže svoje trditve.

Državni zbor.

Dunaj, 3. marca. Posl. Daszynski je interpeliral celokupno ministristvo zaradi vmešavanja pruskih policijskih uradnikov v notranje avstrijske razmere. Navedel je slučaj, ko je v Galiciji neki policijski organ iz sosednje Pruske postaje oblastno uradoval, kakor doma. — Poslanec Malik je interpeliral bramebskega ministra, zakaj se je v admiralnem dnevnem povelju naznanilo častnikom in podčastnikom vabilo »Prvega istrskega Sokola« v Pulju k plesu. Potem so ministri odgovarjali na razne interpelacije iz prejšnjih sej, nakar se je začelo obravnavati o znanem nujnem predlogu zaradi smrti dragonca Hauglerja v graški garnizijski bolnišnici. Posl. Schuhmeier je namreč zahteval, naj se sestavi komisija 36 članov, da preišče garnizijske bolnišnice. V dvehurnem govoru je opisoval mučeništvo imenovanega dragonca. Debate so se udeležili skoraj vsi radikalni poslanci. — Posl. grof Sternberg je zahteval, da bi se postrežba v vojaških bolnišnicah morala vzeti rekrutom ter se poveriti ženskam, kakor je to v drugih deželah. — Pri glasovanju je bil Schuhmeierjev predlog le z malo večino odklonjen. Med glasovanjem so letale na klerikalne poslance ostre psovke, ker niso hoteli glasovati za nujnost. — Pred koncem seje so uprizorili krščanski socialci hrupne škan-dale, ker predsednik ni hotel posl. Gessmannu dovoliti, da bi bil po zaključeni debati govoril o Schuhmeierjevem nujnem predlogu. Dasi jih je predsednik poučil, da je postopal popolnoma po pravilniku, vendar je Gessmannova družba kričala in razbijala naprej ter bi se bili skoraj stekli s socialnimi demokrati. — Prihodnja seja bo v četrtek 9. t. m.

Iz odsekov.

Dunaj, 3. marca. Imunitetni odsek se je bavil v današnji seji z afero Sternberg-Penižek. Poročevalec Choc je predlagal, naj se grof Sternberg najprej zasliši, potem šele se naj začne razprava o njegovi izročitvi. Njegov predlog pa je bil odklonjen, ker je očitno hotel ž njim zadevo zavleči, da bi zastarela. Poročevalec se je naročil, da v 8 dneh o stvari poroča in stavi končni predlog. — Socialno politični odsek je nadaljeval razpravo o zakonskem naertu glede zavarovanja zasebnih uradnikov za starost.

Preosnova ministrstva.

Dunaj, 3. marca. Iz dobro (?) poučenih krogov se zatrjuje, da se rekonstrukcija parlamenta izvrši že v najkrajšem času. Novo ministristvo bo v prilog Nemcem nekaj jez proti beljam in zahtevam Slovanov, posebno Čehov. Železniško in trgovinsko ministristvo dobila Nemea, dočim dobe Čehi razen svojega ministra-rojaka še naučnega ministra dr. Rezka. Poljski minister postane grof Dzieduszycki, dočim prevzame načelnništvo poljskega kluba dr. Piętal. Katoliški centrum bo odškodovan s tem, da se vzame iz njegove sredine zbornični predsednik. Na ta način bi se ministristvo nekako parlamentarizovalo, da bi mu nobena stranka ne delala resnih ovir.

Dunaj, 3. marca. Parlamentarni položaj še nikakor ni zrel za parlamentarno ministristvo. Parlamentarne zastopnike je mogoče poklicati v ministristvo šele potem, ko se pokaže, da so razmere stalno ozdravljene.

Kriza na Ogrskem.

Budimpešta, 3. marca. Jutri sprejme cesar v avdijsni predsednika poslanske zbornice pl. Justha, predsednika magnatske zbornice grofa Csakyja ter bivšega trgovinskega ministra Daniela.

Budimpešta, 3. marca. Posl. Barabas predlaga v nekem članku, naj se v prihodnji seji državnega zbora prepove vladi nakazati tekoče stroške za dvor in za častnike, dokler se kriza ne reši ustavno. Barabas namreč dolži dunajski dvor, da obstruira, ker nalašč noče rešiti ministrske krize.

Budimpešta, 3. marca. V klubu nemadjarških narodnosti je nastal razpor. Srbski in slovaški poslanci so se namreč izrekli za madjarske zapise o klubovnem posvetovanju, dočim se za Rumuni temu sklepu uprli, češ, da se s takim postopanjem uniči vse dosedanje narodnostno prizadevanje Rumunov.

Nemiri na Ruskem.

Petrograd, 3. marca. Carjev manifest je poparil vse upe na ustavni in politični preobrat. V nekoliko tolažbo je vest, da izide menda že jutri na ministra notranjih zadev carsko pismo, v katerem se bo odredilo vse potrebno o sodelovanju prebivalstva pri zakonodajstvu.

Petrograd, 3. marca. Voditelji ustavnega gibanja v Petrogradu in Moskvi so dobili od tajne patrijotične zveze grozilna pisma, v katerih se jim grozi maščevanje, ako ne opuste takoj rovanja proti starim državnim načelom. V Odesi, Kišinevu in Kavkazu je razdelila ista liga med kmete pozive, naj pobijejo vse tujce. Patrijotično ligo je baje ustvaril umorjeni veliki vojvoda Sergej.

Krakov, 3. marca. V Varšavi narašča revolucionarna propaganda. Včeraj so hodile po mestu velike policijske in vojaške patrulje ter pozarje mnogo oseb, med njimi skoraj vse urednike glavnih listov. — Govori se, da se že jutri proglasi nad mestom obsedno stanje.

Novice iz Škofje Loke.

— Škofjeločani naj bodo potolaženi, da jim ostane debeli gospod Sinkovec. Smatno bo dobil drugi, ki se hvali okrog že sedaj: »Sinkovec bo še Ločanom pelk. — Bralno društvo je pretečeno nedeljo priredilo igro »Vrban Debeluhar«. Igra je krasno uspela. Smehu na kilometre. Spretni režiser g. Svetlič in vrli igralci, le naprej še tako!

— Ta predpust je vkljub svoji dolgotrajni vedno počuden s plesom. Duhovne osebe sicer zabavljajo »dež« to, pa ne pomaga nič. Mladina se hoče veseliti. Sploh bi bi bil ples za Sinkovca zelo zdrav, da ne bi bil vedno bolj tolat.

— Šolarice v nunskem samostanu ne smejo kašljati. Zloglasni opravilji katehet Janc jim to prepoveduje. Ako hoče (!) kaka deklica zakašljati, mora kateheta prej prositi. Ježoglavci gospod Janc naj nam pojasni, kje se je te metode priučil. To bi bilo nekaj fenomenalnega! Kdor se hoče prepričati bolj natančno o tem Jancem ravnanju, naj popraša deklice, ki hodijo v samostansko šolo.

— Kmet vpraša Sinkovca: Ali ima res greh kdor bere »Narod«? Sinkovec: »Smrten greh ima«. Kmet: Kaj pa tisti, kdor bere »Slovenec«? Sinkovec: »Nima greha«. Kmet pove ženi doma: »Ti Spela, jaz ne grem več k spovedi, ne k maši«. Spela: Bog pomagaj, greh bodeš imel! Mož: »Jaz berem »Slovenca«. Gospod so rekli, kdor ga bere, nima greha. Jaz nimam greha zato.«

Strelice iz selške doline.

— Kaj je s poštenostjo katoliških konzumarjev? Renovec se je pri sodišču zlagal, da je bilo na obnem zboru 80 zadržnikov, ki so sklenili razpust konzuma, katerega je on potem prevzel. V resnici je bilo nekaj nad 30 konzumarjev navzočih. Poštenjak

Renovec, ali niste zopet pri laži ujeti? To je katoliška poštenost!

— Čošov France pravi, da božji mlini počasi meljejo. Glede konzumov v naši dolini so božji mlini hitro zmleli. Samo to je vrag, da ni nobene moke iz te mleto! Kje so tisti poštenjaki, ki so se široukustili po »Slovenec«, da ni imeli nihče izgube pri konzumu v Železnikih?!

— Železnikarji so spoznali te katoliške ptiče Renovec in Štrajnjarja, zato sta izgubila vse zaupanje. Pri nas ga sploh nista imela, ker smo spoznali, da katoličanstvo potrebuje le za »profit«.

— Tercijalke se že pogovarjajo, da bi bilo dobro nabrati kaj denarja, da bi plačale mašo, da bi nehal iti sneg. Le nabirajte, potem bo že pomagalo, če prej ne pa takrat, ko bo nehal sneg padati.

— Učitelj Jeglič, alikakor mu pravijo drugi, »farovski muč«, ima nabranega v »Čebelici« (t. j. kaplanske hranilnice) 100 h, reči sto vinarjev. Svetujemo tistim učiteljem, ki ne morejo ničesar prihraniti, da hodijo 1. pridno v farovž kvartat, 2. pridno v kako katoliško gostilno kvartat in 3. nosijo klobuk s »šnajtfedrik«, kadar se peljejo z gospodom župnikom.

— Rešenje ljudstvu je kaplan Bajc. Njegove duhovite pridige spreobračajo celo tiste, ki ga ne slišijo. N. pr. Frtičar prav pridno ljudi opozarja, kako so povedali danes gospod! Pa ne samo spidigami, temuč tudi na shodih rešuje ljudi. Predpretečeno nedeljo je na Jamniku na shodu poučeval »katoliške močje«, kako naj sodarijo in sodarsko zadrugo ustanove. Zares potrepljive ovice so ti »katoliški močje«, ki hodijo poslušat človeka, ki rezilnik in svedra ne zna prijeti v roke, jih pa uči, kako naj sodarijo. Neki moč je rekel: Kaplan zna svoje, mi pa svoje. Neumnost pa je, da bi nas tak nevednež učil, kako naj sodarimo, ker se na sodarstvo zastopi toliko, kakor kura na njegov brevir. Ta moč je povedal prav in tudi mi mislimo in se ne motimo, če pravimo, da bode tak svet mož ravno toliko koristnega naučil sodarje, kakor je dr. Krek koristil s konsumnimi društvi. Sam »šmir« tlačijo taki ljudski reševalci ljudem v usta, oči in ušesa.

— Rusi ne vedo, da bi lahko zmagali Japonce. Opozorjamo zato gospoda deževnega poslance Demšarja, naj stavi sledečo »interšpilacijo« v deželnem zboru: Ali ni znano Rusom, da je Radecki s pata-noštrm zmagal Lahe? Ako je Rusom to znano, zakaj ne naroče od Štajnarja par vagonov tega »budežnega« blaga, s katerim bodo gotovo zmagovali?

— Druga »interšpilacija« bi bila ta: Zakaj se v Bukovci pričenje maša in druga cerkvena opravila po cele tričetrt ure pozneje?

Tretja »interšpilacija«: Zakaj je selški kaplan letal preteko nedeljo okrog Marjinih »devic« in jim prepovedal udeležiti se veselice gasilnega društva? Druge »interšpilacije« pozneje enkrat pridejo.

— Pojasnilo glede gasilnega društva in pojasnilo glede dopisnikov selških strelcev. Med strelci nismo še do danes nobenkrat omenili gasilnega društva. Počemu potem »poslanec« o tem? Strelcem sodeluje vsak naprednjak, ki jih resnično mnogo zalaga z novicami. Tu in tam nam še kakšen klerikalec kaj pomaga, ko vidi, da v »Slovenec« ni prostosti, da bi rekel kakšno toplo proti duhovnikom.

Vse klerikalce opozorjamo na slučaj, kako je bil pretečeni teden popisan pokop pijanega župnika iz Kamne gorice. Ta teden pa na kaplana Štambergerja iz Štajerskega, ki je mladoletne deklice imel preved rad, da je dobil 18 mesecev zapora zaradi nečistosti. Kaplan zaradi nečistosti!

— Selški kaplan, ki plaši vedno s hudičem in peklom, naj razloži, kakšna kazen po smrti bode za tiste duhovnike, ki greše zoper 6. in 9. zapoved božjo! To bodo kurili za take možike!

— Ples pa tak povesodi, da je veselje in še najlepše to, da Marjine družbarice najraje plešejo. Kaplanove pridige nič ne zaležejo. Svet se suče in ga ne obdrži nihče!

Poziv.

»Kranjska podružnica avstrijskega pomožnega društva za bolne na pljučih« nabrala je leta 1904 okroglo 4000 K v svoje namene. Ta svota sestavlja se iz velikodušnega doneska ljubljanskih trgovcev, ki so ob novem letu darovali 1150 K, dalje iz edenkratnih prispevkov

štirih podpornikov po 200 K, iz dveh daril po 100 kron, iz letnih doneskov trohe podpornikov po 20 K in slednjič iz doneskov društvenikov iz Ljubljane in nekaterih krajev na deželi, ki znašajo večinoma po 2 kroni na leto.

Tudi leta 1905. došlo je nekaj daril in so pristopili novi podporniki in društveniki, med temi tudi nekaj občin in korporacij. Vsem njim izreka podružnica svojo najsrčnejšo zahvalo! V kolikor je tudi želeli večjih prispevkov, pozdravlja podružnica z veseljem po pravilih določene najmanjše doneske po 2 kroni na leto in to tem bolj, ker razvidi iz njih, da je najširše kroge občinstva prešinilo prepričanje, kako potrebno je odvrčanje jetke, te najstrašnejše ljudske kuge!

S tem storjen je pričetek, a tudi le pričetek!

Kakor so cenjeni čitatelji razvideli iz člankov, ki so meseca januarja t. l. pod naslovom »k boju proti jetiki izhajali v »Slov. Narodu«, namerava podružnica po zgledu inozemstva in nekaterih avstrijskih krovin ustanoviti najprej za Ljubljano in okolico oskrbovalnico za jetičnike, katero nalogo označuje eden imenovanih člankov takole: »Oskrbovalnica hoče skrbeti za to, da se bo jetičnik po naredbah, po katerih se mu je ravnati v svoji in svoja obliža korist, tudi res vedel, dati hoče jetičniku pripomočkov, ki mu jih je treba, da ni nevaren svojem obližu, hoče ga pa tudi privaditi, da bo te pripomočke primerno uporabljal.« V resnici so oskrbovalnice za jetičnike najboljše in najuspešnejše sredstvo v boju proti tuberkulozi in sicer ne le, ker skušajo sestaviti in upravljalni natančen kataster vseh jetičnikov, temveč tudi, ker odredijo v vsakem posameznem slučaju vse, kar je potrebno, da se bolezen dalje ne razširja, da bolnik ozdravi ali se vsaj izboljša in da se okrepijo in obvarujejo nalezbe njegovi rodovini. Po dosedanjih izkušnjah je upati, da se s pomočjo oskrbovalnic za jetičnike ta strašna kuga v kratkem omeji.

Sredstva, ki jih je podružnica do sedaj nabrala, bi pač zadostovala, da se taka oskrbovalnica ustanovi, ne pa, da se vzdržuje.

Podružnica, ki ji je resno leželo na tem, da se omogoči nje prevažno in koristno delovanje, obrača se torej znova na najširše kroge občinstva, na človeško čuteča srca s prošnjo, da jo z mnogobrojnim pristopom kakor tudi z izdatnimi prispevki in darili podpirajo pri vzdrževanju nameranih oskrbovalnic, teh v pravem pomenu besede človekoljubnih naprav.

Osobito pa prosimo in se nadeja podružnica, da pristopijo vse občine in vsi denarni za vodi kakor tudi vse druge korporacije, čežele kot podporniki ali vsaj kot društveniki z večjim letnim doneskom in data tako podpirajo akcijo, ki bode deželni v čast, vsem njenim prebivalcem pa v korist.

Pristop in višino letnega doneska prijaviti je podružnici blagajniku, gospodu ravnatelju A. Mahru, v Ljubljani, Cesarja Jožefa trg, št. 11 ter istemu tudi vpslati doneske; izven Ljubljane pa tudi c. kr. okrajnim glavarstvom, ki so v to pooblaščen od c. kr. deželne vlade.

V Ljubljani, dne 28. februarja 1905.

Kranjska podružnica avstrijskega pomožnega društva za bolne na pljučih.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 4. marca.

— **Delegiranje mariborskega porotnega sodišča** v pravdi ptujskega župana Orniga proti dr. Tavčarju, dr. Brummu in »Slov. Štajercu« smatrajo Ornig in njegovi pajdaši že za popolnoma zagotovljeno stvar, kajti začeli so že pripravljati mariborske porotnike. Ni jim še dovolj, da je z uporabo različnih, ne vedno poštenih sredstev skoro zagotovljeno, da postane delegiranje porotniki, namreč skušajo že sedaj vplivati na porotnike in jim sugerirati vsakovrstnih predsodkov. Tožniki se brez dvoma boje dekazil, ki se spravijo na dan, in iz strahu, da bi porotniki ta dokazila objektivno presojali, se trudijo že sedaj, porotnike naščuvati. Posebno se odlikuje »Marburger Zeitung«. No, v stvari tega delegiranja še ni izročena zadnja beseda in zato se za danes omejujemo na konstatiranje zgoraj označenega vplivanja na porotnike. Kadar pride čas, bomo že še govorili.

— Klerikalna hinavščina.

Stara stvar je, da so klerikale naj-večji mojstri v svetohlinstvu in hi-

navščini. To se vidi pri vsaki priliki, nikjer pa tako jasno, kakor pri slučajih, kadar pridejo v navskrižje interesi Rima z interesi slovanstva. V takih slučajih stoje klerikale vedno na strani Rima in se pokaže, da so pripravljeni žrtvovati Rimu vse, celo svoj lastni narod. Treba je le pogledati, kako stališče zavzemajo klerikale napram divjanju škofa Flappa in škofa Nagla na Primorskem, da se posna narodno izdajstvo teh ljudi. — Zadnje dni se je jugoslovansko časopisje mnogo bavilo s razpravo prof. dr. Murka o slovanem bogoslužju ob Adriji. Tu smo imeli zopet enkrat priliko, ob-čudovati virtuoznost naših klerikalcev in hinavščini. Klerikale so namreč strupeni sovražniki slovankega bogoslužja, a to svoje sovrašstvo so ovili s tolikimi hinavskimi frazami, da njihovi backi niti spoznati ne morejo, kam pes taco moli.

— **Dvoboji.** V znani dvobojski aferi vseučilišnika Trillerja in nadporočnika Lavtarja, se je vršila včeraj dolga razprava pred kasacijskim dvorom. Stvar se je končala z ob-sodbo vseh treh civilnih udeležencev, in sicer z obsodbo radi hudodelstva dvoboja. Izrekla se je ničnost prve sodbe. Kakor znano, so bili obtoženci v prvi instanci oproščeni, ker so izvedenci izrekli, da orožje, koje se je pri dvoboju rabilo, ni bilo smrtno. Tudi prvo sodišče se je temu mnenju pridružilo ter izreklo oprostilno obsodbo, češ, da primanjkuje za dvoboj predpisane dejanskega kriterija, to je porabe smrtnega orožja. Mogoče je, da prva sodba ni bila pravilna, ali prvi sodnik je izrekel svoje prepričanje, da rabljeno orožje ni bilo smrtno (tödlich). S tem je prvi sodnik dognal dejansko okolj-ščino, da se pri dvoboju ni uporabljalo smrtno orožje. Samo ob sebi se razume, da je smrtonosnost lastnost orožja, torej nekaj dejanskega, kar se že na zunaj vsakemu, ki orožje v roke vzame, kaže. Kakor hitro prvo sodišče dožene kako dejansko okolj-ščino, potem se dotični izrek prvega sodnika ne more izpacificirati potom ničnostne pritožbe. Kasacijski dvor nima pravice preso-jati, je-li prvo sodišče dejanska vprašanja (Tatfragen) prav dognalo, presojati sme samo pravna vprašanja (Rechtsfragen). Kake si je sedaj pomagal vелеmodri kasacijski dvor? Izvršil je pravniško žonglerijo ter kratko in mirno izrekel, da vprašanje, če se je pri kakem dvoboju rabilo smrtno orožje, ni Tatfrage, nego Rechtsfrage. Jeli kaka sabla nabrušena ali ne, to je torej pravno vprašanje. Bravo! Pred sabo imamo torej slučaj, pri kojem je naš kasacijski dvor zopet skočil iz tira poštenosti, ne da bi zato podal najmanjših razlogov. To ni bilo prvi-krat in tudi zadnjikrat ne bo! Držav-nemu pravdnistvu pa iz srca čestitam o temu uspehu. Tudi drugod so stali dijaki radi dvobojev pred so-diščem, tudi drugod so bili oproščeni, češ, da niso rabili smrtnega orožja, a nikjer ni državno pravdnistvo niti prsta ganilo! Pri nas mora paš vse drugače biti, nego je drugod!

— **V obvestilo** različnim interesentom, ki so se obrnili do nas za pojasnilo, naznanjamo, da de-želna komisija za pospeševanje malega obrta še vedno eksis-tira, četudi le — na papirju. Če bodo interesentje potrpežljivi in lepo ponižni jim morda »Slovenec« o pri-liki razodene, zakaj se komisija ni-kdar ne sklene.

— **Sapo smo jim zaprili!** Ko smo poročali o famosnem žup-niku Dominiku Janežu v Studenem, kateremu se baje prikazuje Mati božja, da dela kupčijo s svojimi vi-zitkami, na katerih obljublja za neki pobožni izrek 50 dni odpustka, se je »Slovenec« razkoračil, češ, da se je informiral in poizvedel, da so vse naše navedbe izmišljene, misleč da bo nas s tem kratkim potom ugnal v kozji rog. No, »Slovenec« se je zmotil, mi smo vse svoje trditve vzdržali in bili celo tako vljudni, da smo povabili »Slovenčeve« urednike, da si naj osebno ogledajo originalni list, ki daje pravico na 50 dni od-

puska. — Bilo je pred par dnevi, vlažno mrzel dan je bil, dež in sneg sta naletavala, ulice so pokrivala debele plasti blata in snega, da je vsakdo bil vesel, ako je smel ostati v prijetno topli, zakurjeni sobi. Tudi mi smo se tega veselili, to tembolj, ker smo bili prepričani, da nam v takem vremenu pozno popoldne ne bo nikdo večalil miru s kakšnim posetom. Toda zlovoljna usoda je hotela drugače! Nenadoma se je zaslizalo zunaj na vratih tikanje in jedva smo mogli zaklicati »svobodno«, že je stal pred nami v lastni svoji osebi g. Stefe, držev v rokah, o čudo vseh čudež, — »Slovenski Narod«. Razumelo se, da smo ga takoj povprašali »za junaško zdravljec« in ga povabili, da nam razloži, kakšne v srou skrite želje so privedle k nam sicer pri nas toli redkega gosta. In takrat se je pojavil na obrazu gospoda Štefeta maliciozen smej; v duhu si je že slikal našo zadrego, naš neprijetni položaj, ko bomo na njegovo vprašanje, kje imamo Janežev listek »odpustki, morali osramočeni priznati, da karte, na ogled katere smo povabili »Slovenčev« urednike, sploh — nimamo. A kdo naj oriše dolgi obraz, kdo naj naslika razočaranje gospoda Štefeta, ko smo mu pomolili pod nos originalno karto župnika Dominika Janeža glede odpustkov. Gospoda Štefeta kar ni več strpelo v ozkem prostoru naše sprejemne sobe, želel si je zraku in še predno smo se zavledli, je nam izginil izpred oči. Od tega časa zamenjajmo, da bi »Slovenec« pisal: Informirali smo se in poizvedeli, da je zadeva glede župnika Janeža, o kateri je pisal »Slovenski Narod«, resnična; takisto čakamo tudi zamenjajmo na objavo številnih izjav simpatij župniku Janežu, ki jih je baje »Slovenec« prejel. Ali je tudi ta stvar »Slovenec« sapo zaprla, kakor škandal kaplana Šlambergerja?

— **Razžaljeni kaplan.** V Stražišču pri Kranju žive ljudje, ki se v predpustnem času tudi radi malo zabavajo, seveda pošteno in spodobno in ne tako, kakor je navada pri nekaterih — mladih kaplanih. Požarna bramba v Stražišču je torej priredila veselico in jako vladno in spoštljivo povabila tudi kaplana Vilka Paulusa iz Šmartna. Nekateri gasilci so pri tem vabljenju skrivaj želeli, da bi Vilko Paulus ne prišel na njih veselico, zakaj znano jim je, da se Vilko rad napije in da v pijanosti ženske rad prav hudo nadleguje. Toda, ker je že dušni pastir, se ga le povabili, vladno in spoštljivo. Dobili so naslednji odgovor:

»Blagorodni gospod! Blagovolite oprostiti, da kot duhovnik smatram vabilo k plesnemu venčku za surovo izzivanje in zato sem Vam ga vrnil; isto bi bil storil tudi g. Alojzij — toda v naglem razburjenju ga je raztrgal. Usojam si vrniti Vam sprejemniko podpornega člana požarne brambe, ker društva, ki nedelje oskrunja s plesom, ne morem in ne bom podpiral. Oprostite — Vilko Paulus, duhovnik.«

To je pa hud tobak! Nežnočnost tega Vilka Paulusa je prav fenomenalna. Spoštljivo in vladno vabilo na plesno veselico, na kateri ni nihče dolžan plesati, proglašajo za surovo izzivanje, in plesno veselico za oskrunjenje (!) nedelje. Pri tem treba vedeti, da se vdeležujejo takih veselici sami spodobni ljudje in je za Vilka Paulusa samo čast, če sme biti med njimi. A morda gospod Vilko Paulus sploh ne prenese spodobne družbe? Mogoče, da je tako. Vsaj dogodek, ki se je primeril na sveti večer v farovžu v Šmartnem pri Kranju svedoči, kako zabavo ljubi gosp. Vilko. Poštena zabava je po njegovi sodbi skrunjenje nedelje. Kaj pa je potem, če se kaplan na Sveti večer v pijanosti pretepa s farovško kuharico? To se je letos zgodilo v Šmartnem. Gospod Vilko se ga je bil nalezal, da je komaj stal, a tudi farovška kuharica ni bila tisti večer prav trdna

na nogah. Zakaj sta se sprla, tega ne vemo. Ve se pa, da je g. Vilko strahovito zarobnel nad farovško kuharico. »Mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje« je zavpil g. Vilko in vsekaj je s svojo poaveženo roko na Sveti večer farovško kuharico tako, da je slišala vse angeljce peti. Taka zabava na Sveti večer — to ugaja g. Vilku, spodobna plesna veselica pa je — oskrunjenje nedelje!

— **»Domoljub«** je v zadnji številki po svoji stari navadi zopet lagal in obrekoval na vse strani. Napadal je celo narodno ženstvo iz Šmartna pri Litiji na najpodlejši način. Tej očit, da v nedeljo ni šla k maši, pač pa zvečer na veselico, — maše so vsak dan, veselice pa ne, — druge zasmehuje, da bodo vladile ploh, ker ni ženinov. Prav po duhovsko jih zasmehuje in žali. Čudno se nam zdi, da poroča »Domoljub« o takih čisto zasebnih stvarih časti vrednih narodnih dam, med tem ko nima prostora za obžemanje zadeve. Zakaj n. pr. ne pove ničesar o tisti Marijini devici iz Šmartna, ki je sedaj v luknji pri deželni sodišču zaradi goljufije in zakaj molči o že znanem Jurčku iz Litije? To so stvari, ki javnost bolj interesirajo, kakor ženitovanjske nade različnih deklet.

— **Obrtno nadaljevalna šola v Idriji** je v zadnjem času hvaležen predmet za »idrijske novice« v »Slovenec« ob sobotah. Pa kamorkoli naj se idrijski klerikalni dopisniki zaletijo, povsod kažejo svojo briljantno nevednost. Tako je tudi pri obrtno nadaljevalni šoli! Naj bi se vendar »Slovenec« dopisovalci o stvareh, o katerih pišejo, preje poučili, da bi se ne sramotili pred svetom. No, pa idrijske novice hočejo biti vredne sovrstnic drugim »Slovenčevim« novicam v vsakem oziru. Po teh novicah spoznamo naj bolje, kako ljudstvo ima za sabo škofov list »Slovenec«. Predvsem je treba povedati idrijskim klerikalnim m. z. d. da deželni šolski svet nima prav nič opraviti pri obrtno nadaljevalnih šolah, ampak ima prvo in glavno besedo šolski odbor, le nadzorovalno oblast nad tem ima naučno ministrstvo, odnosno deželna vlada. Šolski odbor ima nadzorstvo in upravno vodstvo šole, določa na podlagi tozadevnih predpisov statut šole, učni načrt, sestavlja proračune itd. Neumno je torej, če se klerikalci v svoji ignoranci sklicujejo na deželni šolski svet! Prav posebno pa se nadalje motijo klerikalci, če menijo, da imajo za šolo prispevalce korporacije kak odločilen vpliv, imajo ga samo toliko, v kolikor odločuje glas njihovega zastopnika v odboru. Tako tudi nima svoječasni sklep idrijskega občinskega odbora, da se poučuje krščanski nauk na obrtno nadaljevalni šoli, nikake veljave, dokler s tem ne soglašajo šolski odbor. Občina idrijska, kakor tudi vsaka druga korporacija, ki pomaga vzdrževati šolo, zamore pač izraziti željo, naj se poučuje ta ali oni predmet, ne more pa napraviti sklepa, kojega bi moral izvršiti šolski odbor. V tem zmislu je bil začasni odbor obrtno nadaljevalne šole popolnoma opravičilen, da je sestavil učni načrt neupošteva je sklepa občinskega odbora radi krščanskega nauka, ker je le ta popolnoma odveč. A navzlic temu, da v načrtu, odobrenem po naučnem ministrstvu, ni bilo verouka, se je za poučevanje istega vsilil Oswald in njegov prijatelj šolski vodja Novak, mu je to dovolil, dasi bi kot tak moral vedeti, da glasom § 8. statuta imenuje člana učiteljskega zbora šolski odbor pogojno, da te naučno ministrstvo potrdi. Naj le povesta Oswald in Lah, kdo ju je nastavljal kot veroučitelja na obrtno nadaljevalni šoli in vprašanje, kdo naj ju plača, je takoj rešeno! Torej le govorite, brbljave denče! Da ni šolski odbor takoj prepovedal poučevanja krščanskega nauka, kar bi bilo najumestnejše, je najbrže vzrok, da je začasni odbor hotel prepustiti odločitev v tej zadevi stalnemu odboru. Ta je tudi v prvi seji po konstituiranju soglasno izjavil, da v načrtu

ni krščanskega nauka, da ga torej tudi ni treba poučevati in je s tem pokazal, da odobruje popolnoma postopanje začasnega odbora. In sedaj so se vzdignile klerikalne korifeje proti članom šolskega odbora, se sebnost proti obrtnikom, ki so glasovali in odločali tako, kakor je bilo to edino prav! Vsa tista brezmejna farška gonja, s katero edino se odlikujejo kranjski božji služabniki, se je pojavila v vsaj svoji srditosti. V »Slovenec« so napovedali bojkot obrtnikom, ki bi ne pošiljali svojih vajencev k verouku, grozili, da pridejo s imeni na dan itd. Obenem pa so obračaje hinavsko svoje oči proti nebu pisali: Verouk ravno trgovcem in obrtnikom kliče v spomin, da morajo biti pravični pri svojem poslovanju. Ljudi se lahkogoljufa, Boga, ki vse vidi, se ne mora. Kupčevalci si bodo take ljudi zapomnili, ker jim ne bodo mogli zaupati, če se boje večnih resnic. O sveta hinavščina! Kje je več goljufije in sleparstva, kakor ravno v klerikalizmu! Ali se ne skrivajo pod krinko svetohlinstva največje hudobije! In te besede! Primerne so popolnoma za »Slovenčeve« novice, vsak drug list bi se sramoval kaj takega pisati v začetku dvajsetega stoletja! Razume se, da jih idrijski obrtniki kot pošteni ljudje odločno odklanjajo in vračajo istemu, ki jih je pisal in ki je prav zelo potreben, da si prav mnogokrat zakliče v spomin, naj bo pravičen v svojem delovanju. Vseh groženj, kakor moralnih nauk, se ne bodo oplašili člani šolskega odbora: na idrijski obrtni šoli ne bo krščanskega nauka, in Lah ne bo treba metati novcev v Nikavo! Ako pa kaplan Lah ni kakor ne ve drugače pregnati preveč prostega časa, naj vzame v roko knjigo: »Vzgoja in omika«, da se morda vendar odvadi pretepavanja farovške kuharice in obrtniških vajencev. Še preje pa, preden je vsejal razpor in hujkanje v obrtno nadaljevalni šoli, naj bi bil prečital statut te šole in bral bi bil v prvem paragrafu, da je namen obrtno nadaljevalne šole, da se obrtniški vajenci izobrazijo teoretično in po možnosti tudi praktično v onih predmetih, ki jim hodo pri izvrševanju svojih obrotov potrebni in ki zamorejo njihovo strokovno zmožnost pospešiti, ne pa vaditi vajence političnemu hujskanju in vzgojevati iste v odurnem svetohlinstvu. Da je krščanski nauk v obrtno nadaljevalnih šolah nepotreben, nam je pokazala to določno državna naučna uprava sama, o koji vendar ne moremo reči, da je napredna, da ni niti besedice privoščila krščanskemu nauku v od nje sestavljenih učnih načrtih. In šolski odbori po drugih kranjskih mestih tudi niso pripoznali te potrebe, še celo v najhujšem gneždu Kranjske, v Št. Vidu, se poučuje krščanski nauk le v pripravljalnem razredu! Zakaj naj bi bila Idrija bolj klerikalna, kakor najklerikalnejši gorenjski vasi? Svojo katoliško moralno, o koje vrednosti nas propovedniki iste, in še posebej kranjski, dan na dan prepričavajo, naj le ti obdržijo sebi!

— **Radecki zmagal s patanoštrom.** V Železnikih se je zgodil pred 14 dnevi žalosten slučaj, da je orožnik svojega tovariša ustrelil po nesreči. »Slovenec« je poročal o tem slučaju in njegov dopisnik je dostavil: »Ko po predpisu začneta razbasavati svoji puški, se čisto po nesreči izproži še nabasano orožje. Rupnika. — Lshko si mislimo strah pomilovanja vrednega g. orožnika Rupnika, pa tudi žalost, katero ž njim deli občinstvo in prebivalstvo celega našega trga.« Tako je pisal pošteni dopisnik iz Železnikov in ravno takega mnenja je večina vsega prebivalstva v selški dolini. Ne tako bornirani katoličan Čočov France! On je v nedeljo javno v gostilni trdil: »Božji mlini pošasi meljejo. To je kazen orožnikom, ker Strajnarja zaradi njegovih patanoštrov tako preganjajo. Tako se godi tistim, ki se norčujejo iz rožnih venčev!« Tako govori na javnem pro-

storu deželni poslanec, človek, ki hoče biti prišten med omikance. V resnici je pokazal France, da smo imeli dosedaj še predobro mnenje o njem. Trdil je tudi ta telebanasti župan, da je Rudecki s patanoštrom zmagal Lahe, ter se povzpela s svojo neumnostjo do upravne smešnega stališča. Končno ga je moral zavrniti mladenič, ki je tudi že nekaj prečital in se prepričal o raznih zgodovinskih zmagah, kjer so vsi zmagovali z orožjem, ne pa s patanoštri. »Gospod poslanec, Radecki je zmagal z orožjem, ne s patanoštrom!« ga je zavrnil mladenič. Pravzaprav se mora človek smejati Čočovemu Francetu in njegovim kostrunom, ki povzod vidijo kakšno »kazen božjo« ali »žudež«. Kaj pa pravi France k tistemu slučaju pred 2 mesecema v Seloib, ko je ena najpobožnejših žensk na zobeh v vodi mrtva ležala. Ali je to tudi kazna božja? Ali pa, ko je nadškof-kardinal Missia pred nekaterimi leti nenadoma umrl. Ali je bila tudi to »kazen božja«? Morda!! In te zmage Radeckega in drugih, ali so se s patanoštri topli? France, pogled malo iz svojega katoliškega žaklja po svetu in videl bodeš, da zmaguje le osebna hrabrost in dobro orožje, ne pa verski fanatizem. Le pri Turkih je imel verski fanatizem začasni uspeh, pri drugih narodih pa ne. Za zgled nam je tudi sedanja rusko-japonska vojna. Japonci krivoverci po nazorih »katoličanov« in vendar so dosedaj zmagovali. Nasproti nimajo Rusi nobene sreče (hrabrost pač!), čeravno nosijo seboj v »tornistrah« svete podobice in altarčke. Iz tega naj se uči Čočov France, ta nedolžni katoliški poslanec, da nesrečni slučaj pri orožnikih ni nobena kazna božja, temveč zgolj nesrečno naključje. Zlobnost katoličana Čočovega Francea je, da sedaj že itak nesrečnega orožnika obrekuje. France naj le počaka, bodo »božji mlini« tudi pri njegovih backih in kostrunih kaj zmleli. Potem bomo tudi mi lahko rekli, da je kazna božja. Glede Strajnarjevih patanoštrov bode pa že videl France, kako je Strajnar ljudi sleparil. Potem bomo že povedali, kdaj bodo »božji mlini« zmleli Strajnarjevo kupčijo s patanoštri.

— **Cerkev in šnops.** Zadnjič smo omenili, kako se je »Domoljub« zaletel v g. Cveka, prodajalca brinjeveca iz »Katanika«. »Domoljub« je vpil, naj kat. ljudje ne pijejo Cvekovega brinjeveca. »Slov.« pa postopa ravno nasprotno in priporoča Cvekov brinjevec katoličanom. O! kod ta razlika v postopanju, ker ima »Slovenec« Cvekov inserat, »Domoljub« ga pa nima?

— **Ukradeni imenik volilcev.** V Dobrni pri Celju bi se imele sedaj vršiti občinske volitve. Nemškutarji so napeli vse sile, da bi zmagali, in ker ni šlo drugače, so si pomagali — s tatvino. Neka lepega dne je namreč izginil imenik volilcev iz občinske pisarne, kjer je bil razglen na vpogled. Ključ do pisarne imata samo župan in občinski sluga. Kdo je imenik ukradel — in ukraden je bil, to potrjuje župan in občinski sluga — se določno ne ve. A kdo je imel interes na tem, da izgine imenik? Nemšurji. Ti so namreč zamudili rok za ugovore proti imeniku, in ker bi se volitve imele vršiti po imeniku, ki je bil za slovensko stranko ugoden, zato so imenik spravili v stran. Tako imajo zdaj imena vseh volilcev in s tem jim je znatno olajšano agitacijsko delo.

— **Volilne sleparije v Mariboru.** Pri zadnjih občinskih volitvah v Mariboru so se godile razne sleparije, izmed katerih je prišla ena tudi pred sodišče. Magistratna priganjača Fel. Schmiedl in Fr. Opelka sta namreč bila obtožena, da sta ponarejala podpise na pooblastilih ter da sta podkupila s 14 kromami krojača Skazo iz Slov. Bistrice, da je prišel volit. Okrožno sodišče je vse tri oprostilo. Kasacijski dvor pa

je bil drugega mnenja ter je obsodil vse tri po 8 dni v zapor.

— **Pa še eden!** Goriško okrožno sodišče je obsodilo večeraj 34 letnega kateheta Caligaria iz Gradiške zaradi onečaščenja svojih učenek v petmesečno ječo.

— **Imenovanje.** Pravni praktikant pri okrožnem sodišču v G. rici gosp. Matko Lavrenčič je imenovan avskultantom.

— **Sodnim zdravnikom** pri deželni sodišču v Ljubljani imenovan g. dr. Plečnik, sedaj pr. rektor v Črnoch v Bukovini. Odslej bodo pri sodnih obravnavah tudi pareri sodnih zdravnikov v slovenskem ziku in bodo torej obravnave naposled vendar slovenske.

— **Repertoar slovenskega gledališča.** Danes zvečer je prva predstava nove izvirne slovenske igrice: »Brat Sokol.« V enem dejanju spisal Franc Milčinski. Za tem predstavlja se Jože Ogrinčeva zabavna izvirna veseloigra: »V Ljubljano jo dajmo!« Današnja predstava je na par. — Prihodnja slovenska predstava vrši se na pustni terek in sicer se predstavlja izven abonenta kot ljudska popoldanska predstava ob znanih cenah burka: »Slovenec in Nemec ali tat v mlinu«. Začetek tej predstavi je določen ob polu 5. uri popoldne. — V petek dne 10. t. m. poje se prvič v tej sezoni Puccinijeva velika opera »Bohème« in sicer kot časten večer primadone slovenske opere gospe Marije Skaloce.

— **Meščansko šolo** dobi Ljubljana vsled sklepa mestnega šolskega in občinskega sveta. Ker se s prihodnjim šolskim letom ustanovi taka šola tudi v Postojni, ne bo imel celjski poslanec Pomer več prilike se rogati Slovincem v državnem zboru ter jih primerjati s tistim zamorcem, ki seže samo po cilindru, ako se mu ponudi evropska obleka, češ, Slovinci zahtevajo univerzo, meščanskih šol se pa branijo. Sedaj tudi Nemci v štajerskem deželnem zboru ne bodo več mogli odrekati svojim sedeželanom slovenskih meščanskih šol, ki jih zahtevajo. Od ljubljanske meščanske šole bode imela tudi okolica velik dobiček, tedaj ni dvoma, da bi se deželni zbor kranjski protivil ustanovitvi. Zeleti bi bilo le, da bi se učiteljem, ki že sedaj opravljajo posel meščanskih učiteljev na osemrazrednicah, dovolila primerna doklada. Ker je to že na Koroskem in Češkem v veljavi, upamo, da tudi na Kranjskem ne bode nihče zahteval tlake od učiteljstva.

— **Učiteljski dobrotniki.** »Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani« so darovali: č. gospa Josipina Hozhevar v Krškem 100 K; č. gospa M. Pfeifer v Krškem 5 K; č. gospa K. Volavšek v Krškem 4 K; gđ. A. Schmidinger, učiteljica v Krškem, 12 K; gđ. učiteljica E. Tavčar 5 K; učiteljica P. Zire 5 K; g. G. Engelsberger, trgovec v Krškem, 20 K; g. dr. J. Mencinger, advokat v Krškem, 10 K; g. J. Orešek, c. kr. okrajni glavar v Krškem, 10 K; g. dr. J. Pučko, c. kr. notar v Krškem, 10 K; g. Ljudevit Stiasny, c. kr. okrajni šolski nadzorNIK v Krškem, 10 K; g. J. Adlešič, nadučitelj v Krškem, 5 K; g. F. G. gorič, posestnik v Krškem, 5 K; g. K. Jugovic, posestnik v Krškem 5 K; g. V. Scagnet, stavbnik v Krškem 5 K; g. F. Svetec, c. kr. vladni koncipist v Krškem, 4 K; g. F. Anžiček, sollicitator v Krškem 3 K; g. dr. M. Mencinger, c. kr. profesor 3 K; g. dr. Tomo Romih, župan i meščanski učitelj v Krškem, 3 K; g. V. Anman, dr. R. Kaisersberger, A. Kos, M. Zotter in V. Zenevsi iz Krškega po 2 K; g. dr. J. Drnovšek, 1 K; nadučitelj F. Lunđrova družina na Raki 15 K; g. nadučitelj Aleksander Lunaček nabral Št. Rupertu 16-20 K; neimenovana iz Leskovca 4 K; g. K. Ridl, posestnik v Leskovcu 3 K; nadučitelj A. Račičeva družina v Boštanju 8 K; g. A. Pavčič, nadučitelj v Kostanjevici, 4 K; učiteljstvo v Št. Jernej 13 K; občina Škocijan 10 K; g. V. Krisper, lastnik tovarne 20 K; g. Rosina, c. kr. sodni svetnik, 10 K; g. A. Pegan, c. kr. notar, 5 K; g. dr. A. Homan, c. kr. okr. zdravnik 4 K; g. K. Vilfan, c. kr. davčni kontrolor 1 K. Posojilnica v Brežicah 25 K; gđ. Ivana Dolinar, učiteljica v Višnji gori, nabrala 16-22 K; Fran Fonda in Trstu 13 K; gg. Grčar & Mejač, trgovca v Ljubljani 12 K; g. Štefan Klun, posestnik Ljubljani, 6 K; g. Franc Šlibar, t. govec, g. Fran Tavčar, trgovec, g. Fran Hajnrihar, trgovec z lesom, i

Dalje v prilogi.

Josip Bernik, mizarški mojster, g. F. Šmid, veleposestnik, vsi iz Selc, po 5 K; g. Ivan Demšar, vinotičar v Železnikih, 5 K; g. Matej Hafner, mesar v Škofji Loki, g. Karel Luznar, trgovec in gostilničar v Dolenji vasi pri Selcih po 2 K; gđ. Mici Smolej, poštna upraviteljica v Selcih, g. Peter Šmid, posestnik, g. Janez Lotrič, pismonoša, g. Ivan Klopčar, vsi iz Selc, g. Josip Demšar, usnjav v Železnikih, in neimenovan po 1 K. — Živel učiteljski dobrotniki in nasledniki! Bog plati!

— **Blagodušen čin.** Dediča po pokojnem deželnem odborniku dr. Adolfu Schifferju sta istega opravilnino za mesec januar t. l. v znesku 333 K 33 vin. blagohotno odmerila služabnikom deželnega odbora ter temu prepustila, da denar po svoji previdnosti med obdarovance razdeli.

— **Sokoška maskarada.** Ker je sodeč po velikanskih pripravah tudi letos pričakovati obilne udeležbe te najbolj priljubljene maskarade in da ne bo na večer slavnosti pri mestnih vrstih »Nove Panonije«, kjer bo stroga kontrola glede »mestnih mark«, prevlekle gnejče, se pravi, da se vsi, ki želijo vstopiti pri sestrski zveščini, katere se dobe v prodajalni g. J. Lozarja, Mestni trg. Istotam so tudi v izloži razstavljeni darila mesta »Nove Panonije«. Sedeži na galeriji po 2 K (brez vstopnine) se dobo pri gosp. Šešarku, Selenburgove ulice.

— **Pevsko društvo „Ljubljana“** opozarja p. n. občinstvo še enkrat na jutrišnji kmetski ples, kateri bo v Puntigamski pivnici na Turjaškem trgu št. 1. Ker je še vsako leto nudil ta ples največ zabave, na dejati se je i letos častne udeležbe. Odbor društva je storil vse, da le-ta ples ostane vreden naslednik prejšnjih prirediteljev tega sloga.

— **Slov. pevsko društvo „Slavec“.** Opozarjamo na jutrišnji plesni venček pevskega društva »Slavec«, ki se vrši ob 8. uri zvečer v areni »Narod. doma«.

— **Skupna pevška vaja moškega in ženskega zbora „Glasbene Matice“** te v nedeljo, dne 5. t. m. ob 11. uri dopoldne, in v sredo, dne 8. t. m. ob 8. uri zvečer v pevski dvorani.

— **K „Zvezi slovenskih pevskih društev“** je kot 32. društvo pristopil pevski zbor slovenskega društva »Zvezda« na Dunaju.

— **Slov. delavsko pevsko društvo „Zvon“** naznanja slav. občinstvu, da priredi danes I. kmetski ples v gostilniških prostorih gosp. I. Pavška na Martinovi cesti št. 36. Spored: Petje, šaljiva pošta, korandoli korzo in ples. — Obenem se opozarja slav. občinstvo, da je društvo zopet začelo vidno napredovati ter nabira sedaj po društvenih članih nove podpornike, blage ljubitelje slovenske pesmi, kar prosí blagohotno uvaževati.

— **Viško-gliniška čitalnica** priredi jutri, v nedeljo, 5. sušca t. l. plesni venček v salonu g. I. Trauna na Glinah. Vstopnina 10 kr. za osebo. Začetek ob 1/8. uri zvečer. Ker je čisti dobitek namenjen za sklad društvenega klavirja, vabi k obilni udeležbi odbor.

— **Nova mlekarska zadruga** se je ustanovila v Mengšu pri Kamniku.

— **Žrtve žganja.** Danes ponoči ob drugi uri se je prikolovratil Kavčnik Janez, vulgo Jožman z Vnanje Gorice v gostilno k Erbežniku, kjer se je usedel na klopi in pričel dremati. Ko mu je gostilničar rekel, da se v gostilnici ne sme spat, prosil ga je, naj malo počaka, potem pa da že kaj narodi. Nekaj trenutkov nato pa se je zgrudil mrtev na tla. Ljudje so hiteli po gospoda, toda bilo je prepozno. — Moč je bil »žganjepec«, gotovo je bil vsak dan omamljen strupenega jergola.

— Pred nekoliko meseci se je zgodil istotu sličen slučaj. Tuintam pa se najde v kaki šupi ali senu vedno kak človek, ki se kaže mehanice pod imenom žganje, ter se bori s smrtjo. Jasen je dokaz, da so razmere na deželi, akoravno se bojuje proti »šnopsariji« ne predrugečene in zelo žalostne.

— **Občina Krška** priredi v sredo po sv. Jožfu, to je dne 22. marca četrti vinski semenj. Semeni se prične zjutraj ter traja ves dan; vrši se po semenjskem redu, ki se je pokazal kot popolnoma pripraven za take semnje. V tem oziru se nam piše iz Krškega. Ker je še precejšnja množina dobrega vina po tukajšnjih kletah in ker tudi cene niso previsoke, nadejati se je dobre kupčije. Da bo deželni svet vsem semenjskim obiskovalcem preskrbeti prenočišča, naj se dotičniki javijo pri krškem županstvu.

— **Pokvarjena mladina.** Iz Predgrada pri Črnomlju se nam poroča: Dne 28. februarja dopoldne se je 13 letni dečko Josip Majerle po domače »Pike« iz Dola pri Kolpi v ložo gredoč sprl s svojim sošolcem

Rozmanom, ga podel na tla in ga zadel daviti. Ko je drugi soudelec Marko Jonke, osem let star, tudi iz Dola, to videl, jel je braniti Rozmana in se mu je tudi posrečilo iztrgati ga iz rok napadalevih. Rozman je stekel, Majerle pa seže v žep po nož, ga odpre in zamahne z njim proti Jonketovim prsim. Jonke prestriže sunek z roko, v katero ga je Majerle vrezal, in hoče steči Toda Majerle mu v istem hipu zasadi nož od zadaj na levi strani pod pleča in mu zadá smrtno rano. Sunčlej je moral biti pač močan, ker je imel Jonke na sebi dve flaneli in srajco, kar vse je napadalec prerazal. Jonke je v smrtni nevarnosti in je kaj malo upanja, da ozdravi. Majerle je sin slabih staršev; oče se je ves čas tožaril in pravdal in niti sovražstvo med sosedi in vašanji; ko je bil pa radi krivega pričevanja in drugih deliktov obsojen na večmesečno težko ječo, popihal jo je v Ameriko. Tudi mati ni nič boljša in prepušča svoje otroke svoji usodi brez vsakega varuha in je po več dni ni domov. Jabolko ne pade daleč od drevesa in slabo drvo ne more dobrega sadu roditi, ude govori, take izprijenosti, kakor je ravno navedena, je pa vedno kriva le slaba vzgoja in zanemarjanje otrok, ki se ne more nikoli dovolj grajati.

— **Nova slovenska trgovina v Celju.** Dne 1. t. m. je otvoril g. Stermecki trgovino z manufakturnim blagom.

— **Gostovala** bo v Trstu dne 12. t. m. gospa G. Danilova, in sicer nastopi v igrab »Materin blagoslov« in »Krivopriščniki«.

— **Predzrni tatovi.** V Trstu so tatovi vliomili v poslopje — deželne sodišča. V tem poslopju je v pritličju skladišče in pisarna firme Dodmasei. Tatovi so si prestrbeli vse potrebne ključe. Odprli so popolnoma neopaženo hišna vrata deželnega sodišča in potem vrata, ki vodijo iz veže v rečeno skladišče. Tu so se lepo mirno lotili železne blagajne. Napravili so s čudovito spretnostjo primerno luknjo in potem preiskali blagajno. Našli so v njej mnogo papirjev in knjig, a nič denarja. Ko bi bili natančneje iskali, bi bili pač našli kakih sto kron, a menda jih je vzpričo množice zanje ni vrednih papirjev jeza preveč prevzela, da niso bili v stanu preiskati blagajno z običajno natančnostjo. Pač pa so morali sodno poslopje zapustiti z veliko previdnostjo, ker ni sledu o teh tatovih.

— **Izpred tusodnega porotnega sodišča.** Predmet obravnave je zopet nesrečni zakon, v katerem igrata glavni vlogi lahkomišelnica žena in njen ljubimec. Zaradi hudodelstva poskušnega zavratnega umora sta tožena Marija Stare, rojena Marzidovšek, 19letna žena delavca in vinogradskega posestnika v Hrušovci, rojena na Stajerskem, sedaj pristojna na Jesenice in France Motnikar, 17let stari delavec iz Osenic pri Teharjih doma; bil je že 5krat zaradi tatvine kaznovan. Kot prvi se je zaslislal Motnikar. On pravi, da se je z Marijo Stare doma seznanil, ko je bila ona še dekle, in to razmerje je bilo tudi drugim ljudem znano. To intimno znanje je še trajalo, ko se je Marija Stare poročila in Motnikar sam priznava, da ga je obdolženka v greh zapeljala. Meseca velikega srpana bi moral Motnikar 14dnevni zapor pri okr. sodniji v Celju prestati. Da bi se pa temu izognil, izginil je Motnikar z vednostjo Marije Stare s svojega kraja, ter šel za premožarja v Kočevje. Obdolženka mu je tja večkrat pisala, in kakor Motnikarjev brat Ferdinand pravi, da je on z drugimi vred čital pismo, v katerem obdolženka brata Franceta prosí, naj pride v Jesenice, če se pa tja priti ne upa, mu bo poslala revolver, da bo starega lahko takoj ustrelil, če mu bo dekel kaj hotel. Poslala mu je v to svrhu za pot 5 kron. Obdolženec je priznal, da mu je takrat, ko mu je poslala 5 K, pisala, da naj pride v Jesenice, tam naj počaka njene moža, ko se bo vračal ponoči domov od dela in ga naj ustrelí, ali ga naj s kavo rečjo udari, da bo »hin«. On pravi, da je enako željo Marija Stare še enkrat preje sprožila preden je šel Motnikar v Kočevje. Dne 4. decembra 1904. sta prišla oba brata iz Kočevja domov na Osenice. Drugi dan je bila že Marija Stare zopet doma in na večer 6. decembra 1904 se je odpeljala s Francetom Motnikarjem na Jesenice. V preiskavi je priznal, da mu je Stare med potjo prigovarjala, da naj ji moža ubije, da mu je tudi kazala revolver, a sedaj neče obdolženec o kakem takim pogovoru nič vedeti. Sploh se njegov sedanji zagovor v marsičem loči od prvotnega priznanja. Dne 7. decembra je prišel v stanovanje Marije Stare. Dala mu je možovo srajco, da se je preblekel, možev žepni nož, revolver in 5 K gotovine, z naročilom, da naj počaka od dela domu vračajočega moža na cesti, ali pa zvečer pred hišo, ker ima navado stopiti večkrat na stran. Kmalu po Motnikarjevem od-

hodu je prišel Stare od dela domov. Ko se je nekoliko pomudil v hiši, in odprl vežna vrata, da bi šel na stran, ga je v trenutku, ko še ni imel Stare ene noge zunaj na pragu, Motnikar udaril večkrat z rovnico, ki je ob zidu slonela. Zdravniki so pri Jožefu Staretu našli poškodbo na levi strani glave, na levi strani čela, na desnem temenu, na desnem palcu in na desnih podlehkih. Ranjenec je bil vsled prvega udarca tako zbehan, da še drugih udarcev čutil ni. To je pa opazil, kakor sam pravi, da je imel napadalec sivo suknjo. Kakor že prej rečeno, je France Motnikar v marsičem svoje prejšnje izjave pri glavni razpravi predrugečil. Marija Stare je svojemu možu rane izpirala. Jožef Stare pravi, da je zapazil svojo ženo, da govori z nekom pred durmi, in to mu je obudilo sum, da je mogoče žena v dogovoru z napadalcem. Mož pravi, da je potem vrata zaprl ter klical sosede na pomoč. Prišla sta Anton Derglin in Jožef Stare, in ko so bili v družbi obdolženke v sobi, so čuli, da nekdo pred vežnimi durí kašlja, kakor da bi hotel pozornost nase obuditi, obenem pa je bilo slišati, kakor bi nekdo sproževal petelina pri revolverju. Marija Stare je šla sama ovadit napad orožnikom in po izpovedbi orožniškega postajevoja se je izrazila obdolženka, da je ona kriva moževe nesreče, da se ji fant, to je France Motnikar, smili, ter da ga je ona pregovorila k napadu. Obdolženka taji dejstvo, češ, da ni nikoli tega orožnika rekla — ona ga je pregovorila za napad, če pa orožnik to trdi, ne govori resnice in je po krivem prisegel. Orožnik Rešek je zvedel okoli polu 11. ure ponoči, da leži kakih 400 korakov od Staretovega stanovanja od daljen v gozdu neki pijanec. Ko je prišel tja, našel je Motnikarja Franceta, ki pa, kakor orožnik trdi, ni bil tako pijan; našel je pri njem tudi delavsko knjižico, iz katere je razvidel, da sta si Motnikar in obdolženka Marija Stare rojaka. Tudi Jožef Stare ga je takoj spoznal in potrdil, da ga je ta fant z rovnico napadel. France Motnikar je orožnikom vse tajil, nato je začel jokati. Pri žepni preiskavi se je našel pri njem Stareto nož, pod spodnjimi blačami pa s petimi patroni nabit revolver. Motnikar je skušal svoj napad s tem opravičiti, da je rekel, da ga je iz jeze udaril, ker mu je Jožef Stare nekoč očital, da je zapeljivec njegove žene, drugikrat ga je pa z nogo brenil. Nasproti prvemu obdolžencu, kateri v glavnih potezah svoje dejanje priznava, se vede obdolženka Marija Stare nasprotno. Nje zagovor se je pričel s tem, kako da se nesrečno čuti v zakonu, da ni nikoli marala za moža, a je vsled vednega pritiska svojih staršev to storila, ker so bili viničarji na vinogradu njenega moža, ki je kupil ta vinograd od železniškega vratarja v Celju Emanuela Bittnitzerja za 5300 K. Pravila je, da je živela z možem v vednem prepirju; tajila je vse, kar je Motnikar glede nje izpovedal, ter rekla, da se fant laže zato, da bi njo pokopal. Sploh pa je bil njen zagovor samostven in ji je kaj gladko tekkel jezik. Očitala je vsem zaslišanim pričam, če so kaj neugodnega za njo izpovedale, da se lažejo. Jožef Stare, zaslišan kot priča zoper svojo ženo, se je poslužil postavne dobrote in ni pričal, pač pa je rekel, da ga je Motnikar udaril. Tudi oče in mati obtoženke so se poslužili dobrote in ne ognili pričevanju zoper svojo hčer. Emanuel Bittnitzer je izpovedal, da mu je obdolženka sama pravila, da takega starega dedca ne mara, in da se je proti neki drugi ženski, ki je sedaj neznano kje na Nemškem omožena, baje še pred poroko izrazila, da bo Stareta sicer vzela, da bo pa že skrbela za to, da ga bo dekel kdo odstranil. Najbolj originalna priča je bila mati obdolženke, Franciška Motnikar, ki je na korist svojega sina pričala. Pravila je, da ga je Marija Stare vedno k sebi vabila, tako da je morala ona (priča) dostikrat priti klicati na delo. V dokaz svoje trditve je klicala vse svetnike na pomoč, sploh pa naglašala, da je Marija Stare zaradi tega, ker se rada peča s fanti, kaj na slabem gl. su. Na predsednikovo vprašanje, kdo je njenega sina krasti nčil, je odgovorila: »Za božjo Kriščevo voljo, Marija, sveti Jožef in svetih petih krvavih ran, jaz ne!« Končno je pa le priznala, da je sama obdolženko prosila, naj vzame fanta seboj na Jesenice, da ne bo brez dela. — Obtožbo je zastopal državnega pravdnika namestnik Tschetch, ki je v dolgem govoru skušal prepričati porotnike o krivdi obeh zatožencev. Zagovornik dr. Kušar, ki je zagovarjal Franceta Motnikarja, trdi, da se pri celi razpravi ni moglo najti nikakršnega gradiva, ki bi se moglo smatrati za dokaz, da je on nameraval Jožeta Stareta po naročilu Marije Stare usmrtiti, pač pa, da ga je v pijanosti udaril iz jeze, ker ga je enkrat preje očtel, drugikrat pa brenil, predlaga torej, da zanikajo porotniki vsa vprašanja tikajoča se njegovega klijenta. Drugi zagovornik, dr. Susteršič, je kvalifikoval Marijo Stare, katero je zagovarjal, le kot žrtve spredenega, lažnjivega in tatinskega Fran-

ceta Motnikarja, kateri je skušal sebe oprati z lažljivimi trditvami, a na škodo Marije Stare. Sploh pa je zagovornik mnenja, da je bila cela zadeva le otročarija, kar se pri tako mladih ljudeh, kot sta obdolženca tudi drugače misliti ne more; predlaga torej, da porotniki tudi Marijo Stare oprostite, ker se ni našlo ne enega argumenta za njeno krivdo. — Porotnikom je bilo stavljenih 12 vprašanj, katerim se z 9 glasovi proti 3 glasovom pridrili. — Marija Stare je bila obsojena na 6 let, France Motnikar pa na 5 let težke ječe, poostrene s postom in trdim ležiščem vsak mesec, 7. decembra vsakega leta pa bosta sedela v temnici in se postila.

— **Izpred tusodnega porotnega sodišča.** Na obtožni klopi sedi danes Bogomir Oberman iz Ribnice 17 let star obtožen hudodelstva posilstva. Obtoženec je bil že pred c. kr. okrožnim sodiščem v Rudolfovem obsojen na 18 mesecev težke ječe, ker pa je njegova mati vložila ničnostno pritožbo, odredilo je najvišje sodišče novo razpravo in delegovalo za to tukajšnjo sodnijo. Bogomir Oberman je obtožen, da je dne 9. septembra v Ribnici spolsko zlorabil komaj 7½ leta staro Marijo Vesel. Svoje dejanje je skušal sprva olesati z zagovorom, da ga meče božjast, da je imel dan pred storjenim dejanjem epileptičen napad in da je pod uplivom posledice tega napada ravnal. Po neje je pa priznal, da si je ta zagovor sam izmislil in da je bil pri izvršitvi dejanja pri popolni zavesti. — Sodba se razglasi danes zvečer.

— **Skrivnostna smrt v kleti „Nar. tiskarne“.** Kakor čujemo, je bivšega hišnika Škrjanca sin Metod že priznal, da je mizarkega pomočnika Pungeričarja s pilo udaril in poškodoval. Pungeričar je imel več ran, a umrl je vsled rane, ki jo je imel na stegnu, kjer mu je bila žila prebojena. Pri ti priliki bodi omenjeno, da kažejo različne okoliščnosti, da je Metod skrajnec slaboumen.

— **Odpuščeno dekle.** Lansko leto je služila v neki tukajšnji gostilni 22letna natskarija, ki je posebno ugajala oddelkavodu južne železnice Ivanu Galjotu. Dekle je šlo iz Ljubljane služiti v Gradec k svoji teti, a Galjot se je odpeljal za njo in je res premočil, da je ušla iz službe in se z njim peljala v Ljubljano. Dekle je pri teti pozabilo Galjotovo sliko in neko njegovo pismo, ki je oboje s primernim obvestilom poslala dekletovi materi. Ko je mati izvedela o intimni ljubezni svoje hčerke, se je takoj pripeljala v Ljubljano ter začela iskati svojo hčerko in eventualnega ženina po gostilnah. Našla je ženina res v neki gostilni na Sv. Jakoba trgu in ga pozvala, da ji pove, kje je njena hči. Ker ji ženin tega ni hotel povedati, je mati iskala pri policiji asistenco. Predno je pa policija prišla na lice mesta, jo je zaljubljeni ženin popihal iz gostilne s svojo nevesto, ki je bila tudi tam. Čudna so pota usode. Dekletova mati se je res prepričala o istinitosti ženinovih navedb in se uverila, da je Galjot oženjen. Zadevo je takoj naznanila policiji, ki je takoj začela po svojih organih poizvedovati za »ženinoma«. Detektiv je ženina izsledil in ga aretoval, zaradi zspeljavanja. Aretovanec je pri uradu izpovedal, da je dal dekletu 30 K in da jo je že tako spravil, da jo mati ne bo de več videla. Sučaj je pa nanesel, da je bila mati na kolodvoru in tam zasačila svojo hčerko, ko se je hotela nekam odpeljati. Poklicala je takoj na pomoč tam službojočega stražnika, kateremu je dekle pravilo, da jo je Galjot hotel prodati v »Hotel Garni« v Trstu. Ta je najbrž bosa, ker je »Hotel Garni« v Trstu jako sp. dušen hotel.

— **Pobegnil** je od svojega varuha 12letni varovanec Hugo Kozlevčar. Odpeljal se je baje proti Gorenjskem.

— **Sodišče je obsodilo** bivšega raznašalca knjig Frana Trobiša, o kojem smo zadnjič poročali, da je med beračenjem ukradel g. Vogtu klobuk, na 6tedensko težko ječo. Obdolžen je bil tudi več drugih tatvin. — Ni pa bil »Rockmander«.

— **Zaklalo** se je v mestni klavnici v Ljubljani ob 20. do vstetega 25. febr. t. l. 78 volov, 2 kravi, 4 biki, 2 konja, 192 prašičev, 110 telet, 15 kostrunov in kozlov ter 14 kozličev, vpeljali so se pa 4 prašiči, 31 telet, 3 kostruni in kozli in 181 kg mesa.

— **Tedenski izkaz** o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 19 do 25. februarja 1905. Število novorojencev 20 (= 27.1 %), mrtvorojenca 2, umrlih 29 (= 40.2 %), med njimi jih je umrlo za jetiko 8, za vnetjem soplinih organov 2, vsled mrtvouda 3, vsled nezgode 1, za različnimi boleznimi 15. Med njimi je bilo tujecev 13 (= 44.82 %), iz zavodov 17 (= 58.62 %). Za infekcijskimi boleznimi, in sicer so zboleli za ošpicami 1, za vrtico 1, za trachomom 1 oseba.

— **Hrvatske novice.** — Hrvatska žola v Južni Ameriki. Hrvatje v Autofagasti so si ustanovili zasebno šolo za svoje otroke a hrvatskim in španjskim učnim jezikom. — Občinsko mesnico so otvorili včeraj v Zagrebu. Na ta način se je novi župan dr. Amruš odločno postavil proti neprestanemu draženju mesa. — Otok Lokrum na prodaj. Iz Dubrovnika se poroča, da dominikanci ne morejo zmagovati več stroškov za zdrževanje zgodovinsko pomembnega otočja Lokrum (Lacroma) ter ga bodo morali prodati.

— **Jugoslovanska etnografska razstava v Zagrebu.** Obenem z vseskoljskim zletom leta 1906 se namerava prirediti tudi I. jugoslovanska etnografska razstava. Ta razstava se priredi po vzorcu češke etnografske razstave v Pragi l. 1895. Iz zbirke te razstave namerava dr. Stjepan pl. Miletić osnovati jugoslovanski etnografski muzej.

— **Hrvatsko gledališče na Reki.** Hrvatje na Reki nameravaj, naprositi intendanco narodnega gledališča v Zagrebu, da bi dovolila, da bi priredili člani zagrebškega gledališča ciklus dramskih predstav na Reki. V to svrhu se je že ukrenilo vse potrebno, da se bodo te predstave lahko vršle v »Teatro fenices«. Kakor se čuje, so te predstave določene za mesec majnik z namenom, da bi se dala slovanskim novinarjem, ki imajo 14, 15 in 16. maja na Voloskem svoj kongres, prilika, se seznaniti s hrvatsko dramsko umetnostjo.

* **Najnovejša novice.** — Obstrukcija železničarjev v Italiji je prenehala. — Zopet nesreča v rudniku. V takozvanem Oskarjevem rudniku pri Ratiboru je podšlo 14 delavcev.

— Grad zgorel. V Suhbi (Galicija) je zgorel zgodovinski grad grofice Branuke. Škoda znaša nad pol milijona kron.

— Čin blazne matere. V Rosbachu pri Kolinu je žena nekega delavca zmetala svoje tri male otroke v reko ter nato še sama skočila v vodo.

— Samomor milijonarka. V Londonu se je zastrupila milijonarka Stanford, ker si je domišljevala, da jo vse preganja.

— Visoka starost. V gorovju blizu Merana je umrl 105 let stari kmet Jak. Pichler, ki se je še prav dobro spominjal na Andreja Hoferja.

— Spomenik pok. prestolonasledniku Rudolfu postavi v Budapešti poseben odbor.

— Nevesti ušel. Na Dunaju je bil neki inženir obtožen, da se ni hotel poročiti z deklico, ki jo je z občanem poroke zapeljal. Sodnik mu je dal tri tedne odloga, da se z deklico poroči, sicer ga mora obsoditi. Tistega dne pa, ko bi bil moral predložiti poročni list, dobila je nevesta razglednico iz New Jorka, na katero je inženir zapisal samo besede: »Pozdravi mi sodnika!«

* **Morilec Tulio Murri priznal.** Afera Murri-Bonmartini je splošno znana ne samo po Italiji, temuč skoraj po celem svetu. Pravda se vleče že skoraj dve leti. Poslanec Murri, njegova sestra, ki je bila žena umorjenega grofa Bonmartinija, ter zdravnik dr. Nardi so bili obtoženi, da so grofa umorili. Po večdnevni obravnavi je sedaj Murri priznal, da je sam v prepri umoril grofa, ker je hotel svojo bolehnno sestro za vsake ceno rešiti surovega moža. Zaklal pa je grofa z nožem, s katerim je grof njega napadel, ter mu prizadajal na roki globoko rano.

* **Ruski častniki ob Gardskem jezeru.** Kakor se poroča, pride letošnje spomlad in poletje okoli tisc v vojni ranjenih Rusov se zdraviti v Sirmione. Najemnik žveplenih vrelecev in posestnik hotela Sirmione je že sklenil natančno pismeno pogodbo z ruskim konzulom v Benetkah. Ker se letovišče odpre že 1. marca, je vsak čas pričakovati prvih Rusov v Sirmione. Tudi nekaj ruskih usmiljenk, ki so bile v vojni, pride z njimi.

* **Novi Jupitrovi meseci.** Začetkom januarja se je poročalo iz Amerike, da je neki Lock na 1300 m visoki gori z dalnogradnom našel šteti Jupitrov mesec, ki ima svetlost zvezde štirinajste velikosti. Zdaj se pa zopet poroča, da so našli še sedmi Jupitrov mesec, ki je šestnajste velikosti in se mora prištevati najmanjšim nebesnim telesom. Ni znano, če je kdo te dve zvezdi že videl s prostim očesom.

* **Helen Keller,** gluha, nema in slepa, toda izredno nadarjena deklica, obiskuje sedaj predavanja na nekem ameriškem vseučilišču, da se pripravi za doktorski izpit. Predavanja profesorjev iz »vrojavljav« njena učiteljica v dlan roke.

* **Kača požrla konja.** Znano je, da požre jedva palec debela kača trikrat debelejšo žabo. A taka goro-

stasnost, kakršno pripoveduje M. Gardner iz svojega potovanja po Braziliji, še dotedaj ni bilo znano. Nekemu farmerju je iskal s pašnika blizu hiše najljubši konj. Vse iskanje je bilo zaman. Čez tri dni so našli njegovi hlapci med razsekami starega drevesa 37 čevljev dolgo kačo boč (boa constrictor). S par konji so jo privlekli na trato ter jo razparali. V njej so našli napol prebavljenega konja.

Tolmač. Neki angleški sodnik je obravnaval neko zadevo, v kateri je obtoženec razumel samo irski. Vsled tega je dal zaprisežki nekoga tolmača. Obtoženec je nekaj rekel tolmaču. »Kaj je rekel?« vprašal je sodnik, ki je svedeno sedel v svojem talarju za mizo. »Nič, mylord,« je bil odgovor. »Kako morete kaj takega trdit, ko smo ga vendar vsi slišali govoriti? Takoj govorite!« »Mylord,« dejal je tolmač tresoč se, »ni se nič tiktalo obravnave.« »Ako nečete odgovoriti, vas kaznujem!« gmel je sodnik. »Kaj je rekel?« »Naj bo, mylord, oprostite, dejal je: »Kdo je ona stara baba za mizo z rdečo posteljno preprogo?« — Zlaj je ves sodni dvor od smeha pokal. Sodniku je bilo nekako tesno pri srcu. »In kaj ste vi odgovorili?« je vprašal. Rekel sem: »Tiho prisimda! To je človeče, ki te hoče obesiti!«

Znat se mora. V Kršu pri Pragi je bila v vili »Viljem« umorjena neka ogrska zakonska dvojica. Posestnik bi bil rad to vilo prodal ali dal v najem. Toda ni mu bilo mogoče. Prišel je v konkurz, toda pri prodaji ni bilo nobenega kupca, ker si je ljudstvo pripovedovalo, da v vili straši. Zlaj pa je dotično vilo kupila prav dober kup neka katoliška ženska kongregacija, ki bo tam ustanovila vzgojevalnico za uboge, zapuščene otroke. Soba, v kateri se je izvršil umor, se spremeni v hišno kapelo. Kdo je pač zanesel bajko o strahovih med ljudstvom?

Christiansenova izložba. Pišejo nam z Dunaja: V Grabenhotu so ravnokar priredili izložbo umetnih vezenin, ki zbuja splošno zanimanje. Vse izložene vezenine od stenskih in stropnih preoblekov treh izloženih prostorov: salona, jedilne in spalne sobe, pa do prekrasnih reformskih toalet, slik, pahljač, pompadurjev, da, še celo čevljev in gumbov, namiznega in belega perila — vse je izdelano na stroju in sicer na navadnem šivalnem stroju Singer Co., delniške družbe šivalnih strojev na poseben, umetalen način. Vidi se tukaj, kako lahko gospodinja iz preprostega navadnega rokotvornega blaga samostojno okraši stanovanje, in kako se lahko na tem stroju vse izvrši na umetalen način, bodisi za obrt, ali pa za lastno rabo. Dolej prezirano strojno vezenje, pravzaprav tako nazvano pomotoma, ker ne obsega prav nič mehaniškega, se tukaj kaže na tako popolni stopnji, da izgine vsak pomislek na ravnopravnost z ročnim delom. Izložena dela, ki jih zaradi obširnosti ne moremo navesti vseh, so izvršena po načrtih znanega profesorja Hansa Christiansena od darmstadtske umetniške kolonije. Na Dunaju zbuja ta razstava veliko senzacijo in priložnostno zatorej, da nihče ne opusti jo obiskati, kdor te dni pride na Dunaj. Razstava bo odprta do 12. marca in je ob prosti vstopni dostopna splošnem občisku. Vsakršnakoli pojasnila daje vsak čas radovoljno trgovina Singer Co., deln. družba šivalnih strojev v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 4.

Cene, lepe preproge in zastorji. Preprogarna Orendi na Dunaju (I. okr.) razpošilja gratis in franco najnovije, v prirodnih barvah izvršeni cenovnik.

Telefonska in brzojavna poročila.

Št. Peter na Krasu. 4. marca. V Knežaku je naskočila nahujšana klerikalna druhal hišo župana Česnika s krikom: »Ubijmo liberalce.« Zupan, hoteč druhal pomiriti, je bil dejanjsko napaden in je jedva rešil življenje. Skozi okno je druhal metala debelo kamenje. Hiša se je stresala vsled silnih udarcev ob vrata. Panika je bila nepopisna. Orožniki so prihiteli na pomoč in razpodili klerikalne tolovaje. Preiskava se je že začela. Več pismeno.

Dunaj. 4. marca. Avdijence madjarskih politikov pri cesarju so se danes začele. Danes so bili pri cesarju prezident magnatske zbornice grof Csaky, sedanjí prezident poslanske zbornice Justh in poslanec Daniel.

Petrograd. 4. marca. Carski manifest je povzročil prokurator Pobjedonoscev.

Berolin. 4. marca. Iz Petrograda se poroča, da se je med delavci začela silna agitacija za generalno stavko.

Rusko-japonska vojna.

Petrograd. 4. marca. Na mandžurskem bojišču se je na celi fronti začela odločilna bitka. Po pripravljanih bojih v zadnjih dneh so Japonci v noči od 2 na 3. t. m. poskusili zavzeti goro Putilov. Opetovani japonski naskoki so bili odbiti. Izgube so na obeh straneh silno velike.

London. 4. marca. Vse časopise soglašva v tem, da je bitka ob Šahu, ki se je začela prav za prav že 1. marca, a se je šele včeraj popolnoma razvila, ena največjih bitk, kar jih pozna svetovna zgodovina, in da zna biti usodnega pomena za Rusijo. Če zmagajo Japonci, dobe Mukden, odprta jim je pot proti severu in tudi zavzetje Vladivostoka je potem samo še vprašanje časa.

London. 4. marca. Japonskega desnega krila prvi oddelki so bili prišli že prav blizu do Mukdena, a so bili zopet prepodeni.

Petrograd. 4. marca. Vladijoči krogi se v polni meri zavdajo velikega pomena sedanje bitke ob Šahu. Iz Kuropatkinovih včeraj došlih poročil o ruskih uspehih zajemajo upanje, da zmagajo Rusi.

Gospodarstvo.

Tržno poročilo.

Velike množice v preteklem tednu vkrcanih in v Evropo namenjenih ino zemskih cerealij so grozile omehčati todedensko tendenco žitnega trga. To pa se ni zgodilo, pač pa so se cene izborna držala na predtedenski višini, efektivno blago pa stoji danes celo višje. Čeprav so reke že večinoma plovbi odprte, vendar so vkrcavanja na evropskem kontinentu nezadostna za sprotni odjem, iz česar izhajajo posledice, da morajo biti zaloge nekamo premajhne za sedanji čas. S ozirom na Ogrsko se to potrjuje tudi z dejstvom, da je bila za Ogrsko v tekočem tednu kupljena zopet večja množina rumunske pšeoice.

Pšenica sicer ne zaznamuje včeraj proti predtedenskim kurzom imenovanja vrednih izprememb, zdi pa se, da stremi po dosegi kurza 20. — za april, v čigar najožji bližini se že nahaja. Efektivno blago je v teku tedna pridobilo 5—10 vin. Ni sicer velikih vprašanj, še manj pa obsežnih ponudb, tako, da preminjajoča se poročila iz inozemstva kar nič ne vplivajo na našo tendenco.

Koruzna je tendirala začetkom tedna nekoliko odjenjujoče, ojačila pa se je do včeraj znatno ter imamo zanjo danes resnično hos. Točno blago notira višje, majev kurz je tekom tedna pridobil dobrih 25 vinarjev. Za maj se namreč z vso resnobo ventilira vprašanje, kakšno blago bomo imeli na trgu — La Plata-koruzna pohaja, argentinske se branijo, severoameriškega miksesta tudi, v poštev prihaja tedaj le še takozvana rdečezobnata koruza Yellow. Večini vrst se namreč oporeka kvaliteta, ki bi odgovarjala našim uzancam, edini Yellow naj bi bil kolikor toliko po tem, da bi se prevzetju na podlagi naših uzanc ne moglo ugovarjati.

O ves nima sicer nadnormalnega konzuma, pač pa zadovoljivega in to že zadošča, da se dviga v ceni. Dočim so slabeje vrste že prej dokaj avanzirale, ojačile so se v tekočem tednu tudi lepše vrste. Hkrati s točnim blagom pa se dviga tudi aprilov kurz, ki je od zadnjatedenskega 14-12 prijadral na 14-50.

Moka se nadalje bori z nezadostnim konzumom belih vrst, kar dela mlinom obšutno škodo. Vsled nizke cene belih mok, ki ne odgovarja cenam efektivne pšenice, odide normalni zaslužek, poleg tega pa se ta še zmanjša z obstoječo produkcijsko redukcijo.

Sladkor. Surovina se nima izrecne tendence, danes notira nižje, jutri zopet višje, vsled česar tudi kupčija z rafinado ne more v pravi tir. Pripomniti pa je dejstvo, da surovine v resnici niti ni mogoče kupiti, ker je pri nas nič več ni. — Tendence cene so tedaj samo idealne in temelje izključno le na cenah inozemskih trgov. Rafinade so produkcijo vsled pomanjkanja materiala z malimi izjemami ustavile — pa še izmed teh redkoštevilnih rafinad jih le neznatno število prihaja z blagom na trg. Druga roka

je svoje cene zaloge razprodala in se s ponudbami odtegnila trgu, ker ji namreč eventualne prodaje sedaj nabavljenega blaga ne kažejo nikake koristi, kar pa je druga roka dotedaj prodajala, dala je pod ceno dnevnih zahtev rafinad. Če pomislimo, da imamo do novega blaga še celih 7 mesecev, potem skoro z gotovostjo lahko trdimo, da sedanje zaloge ne bodo zadoščale, kar bo moralo vplivati na zopetne poviške. Pa tudi napovedana večja setev ne bo mogla v poletnih mesecih cen znižati; ker je znano, da se nekateri trgovci še niso založili z blagom za vse leto, bi bilo tedaj umestno, da se preskrbe sedaj pri nekoliko nižjih cenah, dokler je še kaj prostega blaga.

Kavo je Havre naznanil v ceni nižjo, vendar pa efektivno blago cene ni znižalo. Efektivno plačujemo še vedno po nespremenjenih cenah ter se to bržčas do nove letine ne bo izpremenilo. Spirit notira mlačneje.

Petrolej notira za marec neizpremenjene cene.

Riž. Surovega riža so avstrijske tovarne komaj polovico toliko kupile kakor lansko leto. Veliki nakupi Japonske so povzročili pomanjkanje. Čuje se pa tudi, da so se riževe tovarne v Trstu in Reki zedinile, kar utegne vplivati na višje cene v sedanji kampaniji.

Mnogostanska poraba. Gotovo ni domačega zdravila, katero se dá tako mnogostansko porabiti, nego »Mollo-vo francosko zganje in sol«, ki je takisto bolesti utešujoče, ako se namaže z njim, kadar koga trga, kakor to zdravilo vpliva na mišice in živce krepilno in je zatorej dobro, da se priliva kopeljem. Steklenica K 1-90. Po postnem povzetju pošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, DUNAJ, Tuchlauben 9. V zalozah po deželi zahtevati je izrecno MOLL-ov prepratej, zaznamovan z varnostno »namko in podpisom. 67-8

Praško domače mazilo iz lekarnar B. FRAGNERJA c. kr. dvornega založnika v Pragi. ki slovi že nad 50 let kot preizkušeno domače zdravilo, olajšuje bolečine, prepreči vnetje in pospešuje celjenje, vsled česar se je razširilo že po celi monarhiji in ga imajo v zalogi vse lekarnarje. To mazilo ne izgubi tudi čega leta in leta hranimo nič na učinku, in bi ga vsled tega ne smelo manjkati v nobeni hiši. a

Največ koristni med vsemi drugimi jedilnimi tolarci nam nudi rastlinska tolašča »Kunero!«, ker ni samo cenejša, ampak tudi izdatnejša kakor vse ostale tolašče, ker nima vode v sebi. »Kunero!« ima skoro 100% tolašče, dočim je ima naravno sirovo maslo povprečno samo 75—80%; to nam priča, da je ta izdelek tudi zelo redilen. Svarimo pa nujno pred zelo podobnimi posnemki.

Surovo bast-svilo

od gl. 9-90 do gl. 43-25 za blago za popolno obleko. Pošilja se poštnino prosto in **ze oearinjeno** na dom. Bogata izbira vzorcev obratoma pošte. **Tovarna za svilo Henneberg, Zürich.** 5 61-1

„Le Délice“
cigaretni papir, cigaretné stročnice.
Dobiva se povsod. 671—52
Glavna zaloga: Dunaj, I. Predlbergasse 5.

Forman
proti
nahodu
Škatljica
40 vin.
Po vseh
lekarnah.
Učinek presenetljiv. Ob pričetku
nahoda skoro nezmojljiv uspeh.
684—1

Proti zobobolu in gnilebi zob
Izborna deluje dobro znana
antiseptična

Melusine ustna
in zobna voda
katera utrdi dlesno in odstranjuje
neprijetno sapo iz ust.

1 steklenica z navodnom 1 K.
Melusine zobni prašek
1 škatljica 60 vin.

Razpošilja se vsak dan z obratno pošto.
Edina zaloga.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. mil, medicinalnih vin, specialitet, najfinjših parfumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod i. t. d.
Dež. lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1
poleg novozgrajenega Fran Jožefovega
lubil. mostu. 22—9

Edni od profesorjev in zdravnikov preizkušeni in priporočeni zobni preparati brez kislino: c. in kr. dvornega zobozdravnikarja dr. J. G. Poppa na Dunaju XIII/6 pristni

Anatherin
ustna in zobna voda tudi proti vsem boleznim v ustih in zobobolu, po K 2-80, K 2—, K 1— in **zobni ereme brez pen in kislino** v lončkih po 60 h (pene in kislino vedno uničijo zobe) čistijo in hranijo usta; zobe in zobno meso vedno lepo, zdravo. Odstranjuje neprijeten duh in bolečine. Dr. Popp je poslal glavnemu založniku v Ljubljani g. lekarnarju J. Mayrju 1000 lončkov zobnega orama, ki se prodaja sedaj za polovično ceno, tedaj po 30 h lonček, da se lahko vsakdo preprča o izvrstni kakovosti. Dobi se povsod, kakor tudi v glavni zalogi pri lekarnarju J. Mayrju v Ljubljani. 13548—4

L. LUSER-jev obliž za turiste.
Priznana najboljša sredstvo proti kur-
685 jlm očesom, žuljem itd. 1
Glavna zaloga:
L. SCHWENK-ova lekarna
Dunaj-Meidling.
Za-
hte-
vaj **Luser-jev** obliž
za turiste
po K1-20.
Dobiva se v vseh lekarnah.

Zdravilski konjak
zajamčeno pristni
vinski destilat pod
stalnim kemiškim
nadzorstvom.
Destilerija
Camis & Stock
Trst-Barkovlje.
1/2 steklenica K 5—, 1/2 ste-
klenice K 2-60. — Na prodaj
boljših trgovinah. 22

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi den. borze 3. marca 1905.		
Naložbeni papirji.		
	Denar	Blago
4% majeva renta	100-30	100-50
4% srebrna renta	100-25	100-45
4% avstr. kronska renta	100-25	100-45
4% „ zlata	119-95	120-15
4% ogrska kronska	98-10	98-30
4% „ zlata	118-85	119-05
4% posojilo dežele Kranjske	99-50	101—
4% posojilo mesta Split	100-50	101-50
4% „ Zadar	100—	100—
4% „ bos.-herc. žel. pos. 1902	101-35	102-35
4% „ žel. banka k. o.	100-15	100-65
4% „ žel. o.	100-15	100-50
4% „ žel. pisma gal. d. hip. b.	101-40	102-20
4% „ post. kom. k. o. z.	107-45	108-45
4% „ zast. pisma Innerst. hr.	100-10	101—
4% „ ograde cen.	100-50	101-20
4% „ dež. hr.	100-10	101—
4% „ z. pis. ogr. hip. ban.	100-10	101—
4% „ obl. ogr. lokalnih železnice d. dr.	100—	101—
4% „ obl. žel. ind. banke	100-75	101-75
4% „ prior. Trst-Poreč lok. žel.	99—	100—
4% „ prior. dol. žel.	99-50	100—
3% „ juž. žel. kup. 1/2 1/2	318-50	320-50
4% „ avst. pos. za žel. p. o.	101-50	102-50

Srečke.		
Srečke od 1. 1860 1/2	187-50	189-50
„ 1864	277—	283—
„ tizsko	171-50	173-50
„ zem. kred. I. emisije	308—	318—
„ II.	301—	313—
„ ogr. hip. banke	276—	280-50
„ srbske a frs. 100—	101—	107—
„ turške	139-75	140-75
„ srečke	22-75	24-75
Basilika	476—	487—
Kreditne	79—	83—
Inomoške	88—	92—
Krakovske	67—	71—
Ljubljanske	55—	57—
Avst. rud. križa	33—	36—
Ogr.	65—	69—
Rudolfove	76—	81—
Salcburške	535—	545—
Dunajske kom.		

Delnice.		
Južne železnice	92-75	93-75
Državne železnice	657-25	658-25
Avstr.-ogrsk. bančne delnice	1645—	1654—
Avstr. kreditne banke	675-75	676-75
Ogrske	790-25	791-25
Živnostenske	250—	250-75
Premogokop v Mostu (Brit.)	660—	664—
Alpske montan	517-75	518-75
Praške žel. ind. dr.	2660—	2672—
Rima-Murányi	640—	641-50
Trboviške prem. družbe	302—	308—
Avstr. orožne tovr. družbe	579—	581—
Češke sladkorne družbe	173—	176—

Valute.		
G. kr. cekin	11-33	11-37
20 franki	19-07	19-10
20 marke	23-47	23-53
Sovereigns	23-93	24-01
Marke	117-15	117-85
Laški bankovci	95-40	95-60
Rublj	252-75	253-75
Dolarji	4-84	5—

Žitne cene v Budimpešti.

Termin.		
Pšenica za april	za 100 kg. K	19-88
Pšenica maj	100	19-62
Pšenica oktober	100	17-36
Rž april	100	15-68
Koruzna maj	100	15-20
Oves april	100	14-50
Efektiv.		
Vzdržno.		

Darila.
Upravništvu našega lista so poslali:
Za družbo sv. Ciril Metoda.
Gpdč. Angela Medicova v Št. Petru 12 K, nabrala povodom odhodnice g. postajnačelnika K. Gabriela. — Gdč. Ida Vidic, blagajničarka ženske podružnice v Novem mestu 15 K 20 vin., nabrala po vselem večeru po repriži igre „Legionarji“ med sodelujočimi in njih prijatelji z geslom: »Permej štefecen, mi se ne damo, mi ne!« — Gdč. Lj. Roblek iz Litije 10 K, in sicer 9 K na račun narodnih kolekov, katere je izročil g. učitelj R. Pleškovič in 1 K, katero je nabrala mala Mara Mahorčičeva pri veseli družbi. — G. dr. Josip Červený iz Cerknice 10 K, kot izgubljeno stavo gospici Mariji Verli. — Gdč. Marija Gallé, učiteljica v Cerknici pri Rakeku, 8 K mesto venca na krsto gdč. Josipine Zemne. — Skupaj 55 K 20 v. Živeli darovalci in nabiralci! Hvala lepa!
Za učiteljski konvikl Gdč. Ella Watzak v Šmartnem pri Litiji 5 K 5 vin., nabrala na „ta debel četrtek“ pri g. Zoretu. Živela!

Umrli so v Ljubljani:

v deželni bolnici:
Dne 28. februarja: Josip Kračman, 37 let, jetika.
Dne 1. marca: Fran Prebis, gostač, 75 let, Pneumonia.
V hiralnici:
Dne 1. marca: Gregor Merčun, krojač, 46 let, Vitium cordis.

Meteorološko poročilo.

Vidina nad morjem 306-2. Srednji srčni tlak 726-0 mm

Marc	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
3.	9. zv.	729-7	21	sl. szahod	dež
4.	7. zv.	728-2	22	sr. szahod	dež
5.	2. pop.	731-2	28	sl. jvzh.	oblačno

Srednja včerajšnja temperatura: 24° normale: 16°. — Padavina 125 mm.

Alojzija Colnar
odvetniškega uradnika
ki je včeraj, dne 1. marca, ob 10. uri zvečer, po dolgi, mučni bolezni, previden s svetlostjo za umirajoč, v dobi 39 let mirno v Gospodu zaspal.
Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši jutri ob 5. uri popoldne na tukajšnje župnijsko pokopališče.
Sv. zadušne maše se bodo brale v župni cerkvi. 712
Kranj, dne 2. marca 1905.
Ivanka Colnar, soproga. — **Marta, Lojzek, Halka** in **Omar Colnar**, otr. ci.

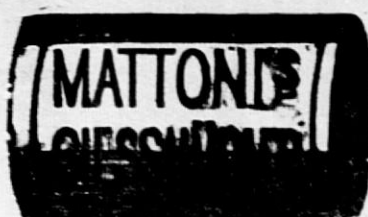
Zahvala.
Za mnogobrojne dokaze tolažilnega sočutja, ki si mi došli ob boleznih in smrti mojega iskreno ljubljene soproga, gospoda

Alojzija Premka
od naših sorodnikov, znancev in prijateljev, irekam tem potom vsem svojo najtoplejšo zahvalo. Iskreno se zahvaljujem tudi vsem darovateljem prekrasnih vencev in šopkov, gospodom pevcev za ganljive žalostinke ter za mnogobrojno, zelo častno udeležbo pri pogrebu preblagega pokojnika.
V Ljubljani, 3. marca 1905.

Alojzija Premk
soproga.
710

Zahvala.
Za mnogo dokaze srčnega sočutja, ki so se nam izkazovali med boleznijo in ob smrti našega iskreno ljubljene soproga, oziroma očeta, starega očeta in tasta, gospoda

Žrana Tauzes
c. kr. pomož. uradnika v p. in imetnika srebrnega zaslužnega križa s krono dalje za mnogostevilno udeležbo ob pogrebu in za darovane cvetlice se s tem najprejrejšje zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in znancom.
V Ljubljani 2. marca 1905.
Žaluojači ostali.
719

3891-2

Priporoča se, paziti na to znamenje, užgano v probek, in na etiketo z rdečim orlom, ker se jako pogostoma prodajajo ponaredbe Mattoni-eve Giesshübler slatine.

V Ljubljani se dobiva pri Mihaelu Kastnerju in Petru Lasnik-u in v vseh lekarnah, večjih specerijah, vinskih in delikatesnih trgovinah.

Seno!

90—100 centov žlahtnega sena z etavo, se po primerni ceni takoj prodaja.

Več pove J. Kolenc, restavrator v Goricanah pri Medvodah. 692-2

Do 60 hl izvrstnega 706

dolenjskega vina

se dobi pri vinorejcih po 36 vin.

Dopisi naj se pošiljajo pod G. poste restante, Krška vas.

Lepo meblovano

mesečno sobo

odda v najem 690

Ivan Zupancič
Emonska cesta št. 2.

(Jakopičeva hiša, I. nadstr.)

Vabilo

pustni veselici

ki se vrši

v torek, dne 7. marca
v gostilni pri Cenkarju.

Priredijo jo Gradiški krokarji.

K mnogobrojni udeležbi vabi

731 **šaljivi odbor.**

V najem se da ali prodaja
v Ljubljani

hiša z gostilno

in gostilniškimi vrtni, zraven se hlev za živino in nekaj zemljišča. Vse to je pri glavni cesti, 50 korakov od dolenjskega kolodvora. Pripravno je tudi za druge obrtnike ali letovišcarje ali za kake penzioniste. Prodaja se zaradi odpotovanja. Pogoji so zelo ugodni. Poizve se pri lastniku na Dolenjski cesti št. 40 v Ljubljani. 717

Jutri, v nedeljo 5. marca 1905

bo

v gostilni pri „Ribiču“
na Dolenjski cesti št. 4

domača

plesna veselica.

Sodeluje društvena godba.

Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina 20 kr.

Dame proste.

Pripravljena bode pristna pijača in okusna jedila.

K obilni udeležbi vabita z vsem spoštovanjem 718

Mihael in Ivana Majcen.

Adijo, pa zdrava ostani, 776-1
Podaj mi še enkrat roko;
Na Cvekov pa brinovec ne zabi,
Če druž'ga kdo silil ti bo!
Na Cvekov pa brinovec — —

Plüss-Staufer-jev klej
neprekosljiv za lepljenje
strtihih predmetov.

Naprodaj ima Fran Kollmann v Ljubljani. 698-1

Naprodaj je ceno

VOZ

s plateno streho in konj z opravo vred. Natančneje pove stotnik Gauser, vila Wettach, I. nadstr., levo. 680

Jutri, v nedeljo dne

5. marca 1905

bo v restavraciji

pri „Črnem orlu“

v Gosposkih ulicah 3

domača

plesna veselica

vso noč.

Začetek ob 8. zvečer. Vstop prost.

K tej veselici vljudo vabi z veseloštvom

190-7

J. Šefer.

Somatose

mesna beljakovina

Najodličnejše, tek zbujačoče in živce oživljačoče kreplino sredstvo. 702 1

Dobiva se v lekarnah in drogerijah.

Zlate ribice

prodaja 707-1

J. C. Praunseiss.

Cena vžigalic:

1 orig. zaboj s 500 zavitki (normal) K 48.—, franko Ljubljana
2% popusta. 694

Iv. Perdan, Ljubljana.

Preklic.

Midva podpisana preklicujeva in obžalujeva neutemeljeno ovadbo na c. kr. okrajno glavarstvo v Postojni proti občinskemu odboru te občine, oziroma njegovim članom. 721

Gorenje Vreme, 2. marca 1905.

Franc Magajna
Janez Cerkenik.

Stalno službo dobi

v Ljubljani, v vsakem okraju države listonoša, prejemnik denarja v vsaki hiši, ob enem zastopnik dobrodelne družbe s časnikom. Mesečna plača 30 do 100 gld. Sledi popolno preskrbljenje tudi vdov in sirot. Vložiti je 100 K. Višjim doneskom prednost. Hipotekarična agurnost. Nastop takoj. Ponudbe s 25v-narsko znamko se sprejemajo do Velike noči pod naslovom „Tisoč služb“, Ljubljana, poste restante. 720

Novo

ustanovljeno 630-5

moško konfekcijsko trgovino

s čudovito nizkimi cenami, elegantno, moderno in trpežno delo priporoča

Jos. Rojina

Šelenburgove ulice

5

Dr. Janez Klasinc, odvetnik v Gradcu, naznanja v svojem, svojih bratov **Franca** in **Lovrenca Klasinc**, posestnikov pri Sv. Marjeti na Dravskem polju, in drugih sorodnikov imenu prežalostno vest o smrti iskreno ljubljene matere, gospe

Marjete Klasinc

ki je dne 2. marca t. l. po dolgem, težkem trpljenju, previdena s sv. zakramenti v 86. letu blaženo v Gospodu zaspala in bila dne 4. marca t. l. na pokopališču pri Sv. Janžu pokopana.

Sv. zadušne maše so se služile dne 4. marca t. l. v cerkvi pri Sv. Janžu na Dravskem polju. 719

V Gradcu, dne 3. marca 1905.

Posebna obvestila se niso izdala.

V kopalni vodi in pri umivanju učinkuje Brázay Francovo žganje primešano v zadostni množini, poživljačoče in ojačujoče na telo, osobito pri slabotnih otrocih. Posebno prijetno vpliva na kožo. 496-1

Jako važno za zavarovalne vnanje uradnike!

Velika ameriška zavarovalnica je sklenila svojim sotrudnikom nuditi pogoje, ki doslej niso bili v navadi. Z njimi dobe vnanji uradniki priliko, da si dohodkov ne zagotovijo samo, ampak jih tudi povečajo, pa brez višjega akvizitorskega poslovanja. Na anonimno se ne ozira, vendar se vsakemu ponudniku zagotavlja stroga diskrecija.

Pod „Lahko delo“ upravnistvu „Slovenskega Naroda“.

712

2spretna 699-
krojaška pomočnika

za suknje (samo fino delo) sprejme takoj

FR. KRAIGHER

v Ljubljani, Kongresni trg št. 5.

Lepa danska doga

samec, velik, 3 leta star, zelo krotak, se za nizko ceno takoj prodaja.

Kje — pove upravnistvo „Slov. Naroda“. 624-3

Mlad spreten 634 3

natakar

več slovenskega, češkega, nemškega in nekoliko italijanskega jezika, išče službe v kavarno ali restavracijo. — Naslov: „Natakar št. 100“, poste restante, Medija-Izlake, pri Zagorju ob Savi.

Otroška vrtnarica

slovenskega in nemškega jezika zmožna, želi vstopiti takoj kot vzgojiteljica v kako boljšo družino. Najraje v Ljubljani ali kakem drugem večjem mestu.

Ponudbe naj se pošljejo pod O. Q. poste restante, Ljubljana. 673-2

Kupi se

že rabljena oprava za
špecerijsko trgovino.

Ponudbe pod „Trgovina“ poštne
ležeče Ljubljana. 655-2

Iščo se

stanovanje

obstoječe iz 4 do 5 sob v pritličju ali I. nadstr., bodisi za takoj, za maj ali za avgust t. l. v frančiškanski župniji ali blizu juž. kolodvora. Želi se tudi konjski hlev. — Ponudbe na uprav. „Slov. Naroda“. 700-1

Zaradi preselitve se ceno prodaja
kompletna, skoro nova

oprava

za spalno sobo.

Natančneje: **Werner, Rimska**
cesta št. 23, pritličje. 698-1

Polenovka

sveža in dobro namočena

se dobi v trgovini 711

Valentina Sitarja

v Ljubljani

Kolodvorske ulice št. 8.

Čudovita novost!

325 komadov za 2 gld.

Krasna ura s lepo verižico, točno idoča, za katero se daje dveletna garancija; zelo lepa laterna magica s 25 krasnimi podobami, zelo zabavno; 1 zelo elegantna broža najnovejše oblike, 1 lepa kravatna igla s simli briljantom, 1 krasen kolijé iz orient. biservov, s patent. zaklepom, najmodernejši nakit za dame, 1 fin usnjat mošnjiček, jako elegantni nastavek za smotke z jantarem 1 garnitura ff. double-zlatih manšetnih in srajčnih gumbov s patent. zaklepom, 1 ff. niklast žepni nožek, 1 ff. toaletno zrcalo, belg. steklo v etuiju, 20 predmetov za dopisovanje in še 200 raznih komadov, vse, kar se potrebuje hiši, zastoni. Krasnih 325 komadov s uro, ki je sama tega denarja vredna, pošilja proti poštenu povzetju za 2 gld. razpošiljalnica

S. Kohane, Krakov

št. 223.

Ako ne ugaja, se denar vrne. 688
Mnogo priznanih pism.

Švicarija.

V nedeljo, 5. marca
plesna veselica.
Začetek ob 7. uri zvečer.

Vstopnina prosta.

K mnogobrojni udeležbi najljubše vabi

Ivan Kenda.

Svarilo.

S tem svarim vsakogar, da moji ženi ne posodi in ne kreditira ne blaga ne denarja, ker jaz za take dolgeve nisem plačnik. Pravi tako naj nihče od moje žene ne kupi in tudi v zastavo ne vzame nikakršnega blaga, ker bi se take kupljene ali zastavljene stvari zahtevale brezplačno nazaj. — Moj podpis velja samo takrat, kadar jaz osebno podpišem pri upniku, drugače ne.

Avguštin Knaus
sprevodnik.

Venci
trakovi
* **Benedikt** *
Ljubljana.

Urarskega pomočnika

in učenca

sprejme takoj

FR. P. ZAJEC

urar v Ljubljani. 575-4

Ljudevit Borovnik
puškar v Borevljah (Ferlach)
na Koroškem

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušk za lovce in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, vsprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskušene, valnici in od mene preskušene. — Ilustro-
17 vani ceniki zastoj.

8 dni na poizkušnjo

pošljem vsakomur svojo pristno

nikljasto

Roskopf-remontoarko

na sidro.

Te ure imajo močno Roskopf-kolesje na sidro in močan nikljasto okrovje. Cena z veržico in tokom vred **gid. 2.30**, 2 kom. staneta le **gid. 4.50**. Triletni pisarni jamstveni list priložim vsaki uri. 365-1
Razpošilja le proti povzetju

Josip Spiering
Dunaj I., Postgasse št. 2.-62.

Josip Reich

parna

barvarija in kemična spiralnica

ter likanje sukna

Poljanski nasip — Ozke ulice št. 4.

se priporoča za vsa to stroko spadajoča dela.

Postrežba točna.

Cene nizke.

Važno! Za Važno!

gospodinj, trgovce in živinorejce.

Najboljša in najcenejša postrežba

za droge, kemikalije, zelišča, ovetja, korenine itd. tudi po Kneippu, ustne vode in zobni prašek, ribje olje, redline in posipalne moke za otroke, dišave, mila in sploh vse toaletne predmete, fotografirane aparate in potrebščine, kirurška obvežila vsake vrste, sredstva za desinfekcijo, vosek in paste za tla itd. — Velika zaloga najfinjšega ruma in konjaka. — Zaloga svežih mineralnih vod in solij za kopel.

Oblastv. kances. oddaja strupov.

Za živinorejce

posebno priporočljivo: grenka sol, dvojna sol, soliter, enojan, kolmož, krmilno apno itd. — Vnanja naročila se izvršujejo točno in solidno.

Drogerija

Anton Kanc

Ljubljana, Šelenburgove ulice 3.

Kupuje po najvišji ceni razna zelišča (rože), cvetje, korenine, semena, skorje itd. itd.

Blaž Jesenko

Ljubljana, Stari trg 11.

Zadnje novosti vsakovrstnih

klobukov

cilindrov itd., iz prvih avstrij., angleških, italijanskih tovarn.

Solidno blago, nizke cene.

Odlikovan z zlato kolajno in častno
diplomo v Parizu 1904.

Anton Presker

krojač in dobavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov

Ljubljana, Sv. Petra cesta 16

priporoča svojo veliko zalogo

gotovih oblek za gospode

in dečke, lopic in plaščev

za gospe, nepremočljivih

havelokov itd. itd.

Obleke po meri se po najnovejših

uzorcih in najnižjih cenah izvršujejo.

Jv. Seunig

trgovec z usnjem

na drobno in debelo

v Ljubljani, Stari trg št. 7

priporoča

olje zoper prah

dosedaj najboljše, prosto ben-

cina, smole, petroleja ter kislin

brez konkurence, brez vsacega duha

po najnižji ceni:

1 kg. 50 h, več a 70 h. pri

nakupu večje množine se ceneje.

Novo! Patentirano Novo!

nepremočljivo mazilo

za počrnenje rujavih

čevljev, usnja itd.

Iščem primerne službe.

Bivši magistratni policijski svetnik ljubljanski **Franc Podgoršek**, sedaj na Ponikvi ob juž. žel. — Imam petletno sodnijsko prakso in sodni izpit.

Uradno dovoljena
najstarejša ljubljanska

že 15 let obstoječa

posredovalnica stanovanj in služeb

G. FLUX

Gospoke ulice št. 6

priporoča in namešča le boljše

službe iskajoče vsake vrste

za Ljubljano in drugod. Potnina

tukaj. — Natančneje v pisarni. —

Vestna in kolikor možno hitra

postrežba zagotovljena.

Ženitna ponudba.

Nadučitelj, star 27 let, se želi seznaniti z mladenko primerne izobrazbe v starosti od 17—24 let, ki bi imela tudi nekaj premoženja.

Ponudbe, če mogoče s slike, ki se takoj vrne, naj se pošljejo sub „Sreča“ do 10. marca na upravnitvo „Slov. Naroda“.

653-3

Hiša

Znadstropna, v sredi mesta, s podstrešjem, v dobrem stanu na najboljšem prostoru, v kateri se nahajajo lepi prostori za vsako trgovino, se zaradi preseljitve takoj **proda**. — Ponudbe pod „Nanos št. 51“ na upravnitvo „Slov. Naroda.“

Vsak dan sveže
pustne krofe

priporoča 3881—

Rudolf Kirbisich

slasličarna

Kongresni trg v Ljubljani.

50.000 parov čevljev!

4 pare čevljev samo gid. 2.80

se prodajo zaradi nakupa velike množine obutal dokler traja zaloga za to smešno nizko ceno. Par moških in par ženskih čevljev rjavega ali črnega usnja na trakove, 1. vrste galoširani, z močnimi abitimi usnj, podplati; dalje par moških in par ženskih modnih čevljev s paspoilom, zelo eleg., najnovejše oblike, močni, s toplo podvleko za zimo, zelo lačni in lahki. Velikost po om Vsi 4 pari veljajo samo gid. 2.80. Razpošilja po povzet. ali če se pošlje denar napre

S. URBACH, eksport čevljev

Krakov št. 363.

Zamena dovoljena, tudi denar brez neprikl nazaj; riziko torej izključen.

683

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priporoča svoj pripoznano izvrsten **Portland-cement** v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise gleda tlakovne in odporne trdote daleč nadriklijujoči dobroti, kakor tudi svoje priznane izvrstno **apno**.

Priporočila in sprilčevala

raznih uradov in najslavitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad: 3013-21

Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Šola v Sostrem se bo zidala.

Dela so cenjena na 17.380 K, katera se bodo oddala na posamezne obrtnike.

Načrti, proračun in pogoji ležijo v pregled pri predsedniku stavbnega odbora **Franc Lipahu** v Dobrunjah št. 67 od 5. do 20. t. m.

Zapečateni oferti bodo poslani predsedniku

do 20. t. m.

z 10% varščino.

Stavbni odbor za zgradbo nove šole v Sostrem

Franc Lipah.

Za razsvetljevanje

vil, gradov, hotelov, tvornic, kavarn itd., povsod kjer ni plinarne ali električne centrale je najbolj pripraven in od strokovnih avtoritet priznan

aparati za zračni plin

„Sirius“.

Obrat absolutno brez nevarnosti. Eksplozija izključena. Najcenejši obratni stroški. Postavi se brez koncesije v vsak prostor. Na stotine referenc.

Cenovniki gratis.

565-4

F. BOTHE & Cie., Dunaj IV., Schäffergasse št. 13a.

Tovarna pohištva J. J. NAGLAS

Ljubljana, Turjaški trg št. 7.

145-10

Največja zaloga

pohištva

za spalne in jedilne sobe,

salone in gosposke sobe,

Preproge, zastorji,

modroci na vzmeti,

žimnati modroci,

otroški vozički itd.

Ustanovljena 1847.

Najnižje cene.

Najsolidnejše blago.

Ustanovljena 1847.

Zaradi prepustitve

samo do dne 15. marca

popolna razprodaja ur

pri 703-1

Frideriku Hoffmannu v Ljubljani

na Dunajski cesti.

Natečaj.

Pri stolni cerkvi v Djakovem se ima čim preje popolniti eno

koralistiško mesto.

Za popolnitev tega mesta se razpisuje natečaj

do 15. aprila t. l.

s sledečimi dohodki:

- 1.) Letna plača 1200 kron.
- 2.) Naturalno stanovanje s prostranim vrtom.
- 3.) Šest sežnjev (24 kub. metr.) drva.

Prošnjiki naj pošljejo prošnje na preč. stolni kapitel v Djakovo do njegove roka, s prilogami, prošnji priloženimi, naj pa dokažejo, da niso prekoračili 40 let, da so telesno zdravi, da znajo hrvaški ali pa kak drugi slovanski jezik, osobito pa da so popolnoma večji orglanja in koralnega petja. V prošnji imajo izrecno izjaviti, da so pripravljeni, ako bi se od njih zahtevalo na svoje stroške priti v Djakovo na predhodno poizkušnjo in se potni stroški povrnejo prosilecu, ki je sprejet.

V Djakovu, dne 28. februarja 1905.

Stolni kapitel:

Gabro Babič

velepredstavnik.

693-1

Amerikanske avtomatične

samobasalne puške na šibre

sistem Browning.

Istotako imam veliko zalogo

puške in revolverje

najnovejših sistemov po najnižjih cenah.

Se vladno priporoča

FRANC ŠEVČIK

Ceniki na zahtevanje za-

stoj in poštne prosto.

puškar, Židovske ulice 7.

Hotel v Bakru v najem!

Oglas.

S prvim majnikom t. l. se da v najem novozgrajeni hotel s 17 elegantnimi, z novim pohištvom urejenimi sobami, s kavarno v pritličju in v neposredni bližini ležeči restaurant v mestnem vrtu. — Kakor kavarna tako sta tudi mestni vrt in restavracija preskrbljena z vsemi potrebnostmi.

Natančnejša pojasnila daje „Dioničarsko društvo za podizanje hotela, vila i kupališta v Bakru“.

Uprava.

570-3

Zahvala in priporočilo.

Vsem častitum gostom Škrjančeve gostilne se tem potom najiskrenejše zahvaljujem za izkazano mi zaupanje za časa mojega bivanja v imenovani gostilni.

685-2

Obenem pa javljam slavnemu občinstvu, da prevzamem v nedeljo, dne 5. marca t. l.

staroznansko gostilno

„Vodnikov hram“

Pred Igriščem štev. 1.

Točil bom vedno dobra in naravna dolenjska, stajerska in goriška vina, vedno sveže marčno pivo iz Združenih pivovariv Žalec Laski trg ter skrbel tudi za dobra, vedno sveža, gorka in mrzla jedila. Sprejemam tudi abonente na kosilo in večerjo. Osobito priporočam fine kranjske klobase, delane na edino pravi Škrjančev način.

V nedeljo, ob otvoritvi pustna veselica.

Za prav mnogobrojni obisk se priporoča

Alojzij Jerala, gostilničar.

Velik krah!

New-York in London nista priznala niti evropski celini ter je bila velika tovarna srebrnine prisiljena, oddati vso svojo zalogo zgolj proti majhnemu plačilu delavnih moči. Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur sledeče predmete le proti temu, da se mi povrne gl. 6-60 in sicer:

- 6 komadov najfinjših namiznih nožev s pristno angleško klinjo;
- 6 komadov ameriških patentiranih srebrnih vilic iz enega komada;
- 6 komadov „ „ „ jedilnih žlic;
- 12 komadov „ „ „ kavčnih žlic;
- 1 komad ameriškega patentirane srebrna zajemalnica za juho;
- 1 komad ameriškega patentirane srebrna zajemalnica za mleko;
- 6 komadov angleških Viktorija čaše za podklado;
- 2 komada efektne namiznih svetnikov;
- 1 komad cedilnik za čaj;
- 1 komad najfinjša sipalnica za sladkor.

245-7

42 komadov skupaj samo gl. 6-60.

Vseh teh 42 predmetov je poprej stalo gl. 40 ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni gl. 6-60. Ameriško patent srebro je skozi in skozi bela kovina, ki obdrži bojo srebra 25 let, za kar se garantuje. V najboljši dokaz, da leta inserat ne temelji na nikakršni slepariji zavezujem se s tem javno, vsakemu, kaveremu ne bi bilo blago všeč, povrniti brez zadržke znesek in naj nikdo ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to črno garnituro, ki je posebno prikladna kot prekrasno

darilo za neveste

kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo. — Dobiva se edino le v

A. HIRSCHBERG-a

ekspozitni hiši ameriškega patentiranega srebrnega blaga na Dunaju II., Rembrandtstrasse 19/M. Telefon 14597.

Pošilja se v provincijo proti povzetju, ali če se znesek naprej vpošlje.

Cestni praeček za njo stane 10 hr.

Pristno le z zraven natisnjeno varstveno znamko (zdrava kovina).

Izveček iz pohvalnih pism.

Bil sem s pošiljateljv krasne garniture S patentirano srebrno garnituro sem jako zadovoljen. Ljubljana, jako zadovoljen.

Oton Bartusch, c. in kr. stotnik v 27. pešp. Tomaž Rožanc, dekan v Mariboru.

Ker je Vaša garnitura v gospodinjstvu jako koristna, prosim, da mi pošljete še jedno. — St. Pavel pri Preboidu. Dr. Kamilo Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik.

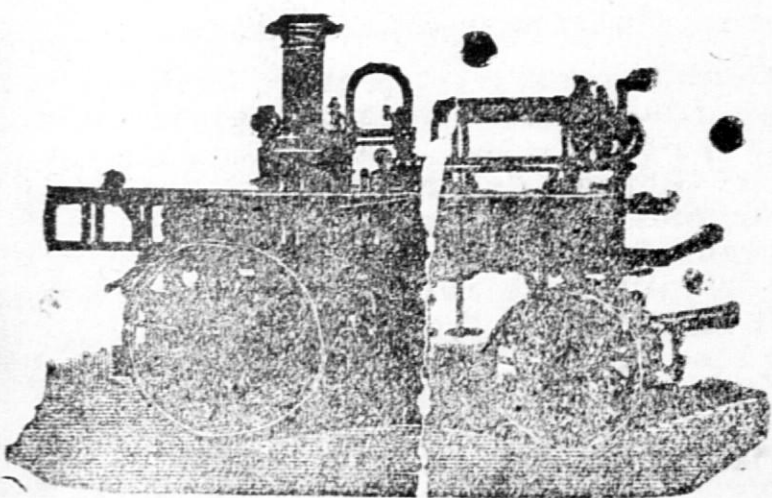
Sarajevo, 22. oktobra 1904.

S poslanim jedilnim orodjem sem prav zadovoljen.

Mihail Kovačević, pom. uradov ravnatelj pri dež. vladi v Sarajevu.

Veliki požar

zamore se lahko in naglo pogasiti samo s Smekalovimi brizgalnicami

nove sestave, koje od desne in leve strani vodo vlečejo in mečejo. V vsakem položaju delujoče, kretanje brizgalnice nepotrebno!

Pri razstavi gasilnega orodja meseca avgusta 1903 v Pragi bila je naša tvornica R. A. Smekal odlikovana z dvema največjimi odlikovanji

in sicer: S l. počastno diplomu za izboljšanje parnih- in motor-brizgalnic ter lestev, in z zlato kolajno za prednosti pri ročnih brizgalnicah za nove sestave.

R. A. SMEKAL

ZAGREB

15-5

skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, čevl, pasov, sekiric, sesal in gospodarskih strojev.

Največja zaloga navadnih do najfinjših otroških vozičkov in navadne do najfinjše

žime.

M. Pakič v Ljubljani.

Neznanim naročnikom se pošilja s povzetjem.

Ivan Jax in sin

v Ljubljani, Dunajska cesta 17 priporočata

svojo bogato zalogo

šivalnih strojev,

voznih koles,

glasbenih avtomatov

in pisalnih strojev.

Črno izbero

konfekcije za dame in deklice

kakor tudi

manufakturno blago

perilo

vsakovrstne preproge

i. t. d.

priporoča

Anton Schuster

Ljubljana

Špitalske ulice štev. 7.

Solidno blago. Nizke cene.

Veliko zalogo

rokavic za dame in gospode

kravat za gospode

toaletnega blaga

dalje

ščetič za zobe, glavnikov, dišav, mil itd. itd.

iz najbolje renomiranih tovarn priporoča

Alojzij Persche

Ljubljana

10

Pred škofijo št. 21.

Naloznik o. kr. avstr. državnih uradnikov.

Klobuke cilindre in cepice

in v velikih izberah

faconah in v velikih izberah

priporoča

Ivan

Pod trančo št. 2. Posinja elek. železnice.

Pod trančo št. 2. Posinja elek. železnice.

Technikum Mittweida.

Direktor: Prof. A. Holzt.

Kraljevstvo Saško.

Višji tehniški zavod za električno in strojno tehniko.

Posebni oddelki za inženjerje, tehnike in delovodje. — Elektrotehniški in strojni laboratorij. — Učne delavnice.

V 36 železnem letu 3610 dijakov.

Program itd. brezplačno od tajništva.

453-5

Pri žlezah, škrofeljnih, angleški boleznih, spuščanjih, putiki, trganju, vratnih in pljučnih boleznih, prehlajenju, zastarlemu in dušljivemu kašlju, v ojačenje in okrepitvenje slabotnih in malokrvnih otrok priporočam sedaj zopet svoje priljubljeno, od zdravnikov čisto odredeno

Lahusenovo jodovo - železnato ribje olje.

Najboljše ribje olje z največjim učinkom. Tvori kri, obnavlja sokuve pospešuje tek in poveča v kratkem času telesne moči. Dá naj se mu prednost pred vsemi podobnimi preparati in zdravili. Vsled dobrega in prijetnega okusa ga rado uživa staro in mlado. Letna poraba vedno rase, najboljši dokaz dobre kakovosti in priljubljenosti. Mnogo izpričeval in zahval. Cena 3 K 50 vin. in 7 K., zadnja se bolj izplača pri daljši porabi. Varujte se ponarejanj in pazite pri nakupovanju na firmo izdelovalca lekarnarja Lahusen v Bremen. — Dohi se v vseh lekarnah. — Glavne zaloge v Ljubljani v lekarnah: „Pri Mariji Pomagaj“ na Resljevi cesti, „pri orlu“ na Jurčičevem trgu št. 2, „pri angelu“ na Dunajski cesti, „pri jelenu“ na Marjiniem trgu, „pri enorogu“ na Mestnem trgu.

642-3

Prva kranjska mizarska zadruga v Šent Vidu nad Ljubljano

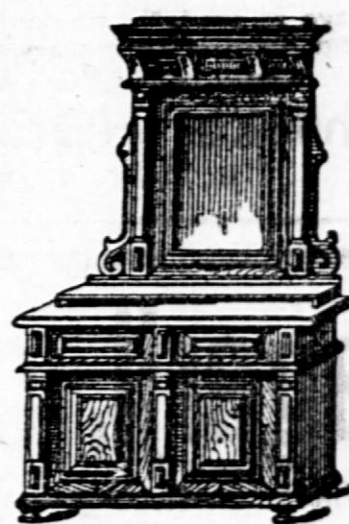
se priporoča sl. občinstvu v naročitev raznovrstne temne in likane sobne opreme iz suhega lesa solidno izgotovljene po lastnih in predloženih vzorcih. Velika zaloga raznovrstne izdelane opreme za salone, spalne in jedilne sobe je na izbero cenjenim naročnikom v lastnem skladišču tik kolodvora v Vižmarjih.

V prav obilno naročitev se priporoča

Josip Arhar

načelnik.

598-2

COKOLADE
ČAJNO PECIVO
BONBONI
DESERTE
KAKAO
KEKS
KAVINE
PRIMESI

„CHOCOLAT LOBOSITZ“

2817 11

Iz Ljubljane v New-York!

Izborna, obila in tečna hrana ter najvljudnejša postrežba.

Brzoparniki:

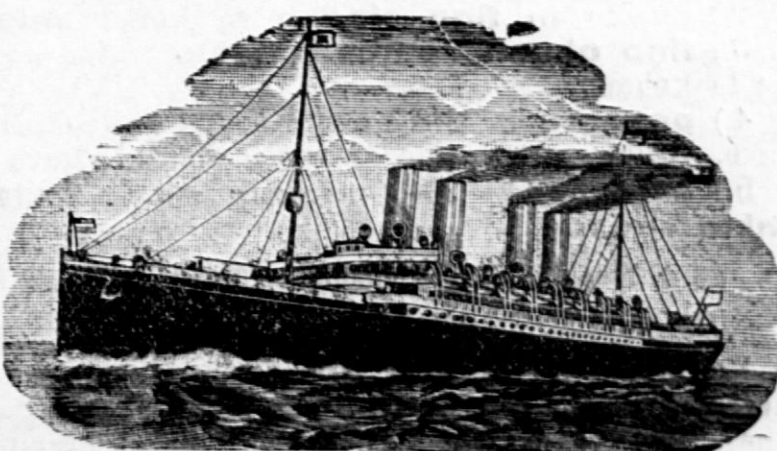
Kaiser Wilhelm II.

Kronprinz Wilhelm

Kaiser Wilhelm der

Grosse

(največji in najhitrejši parniki)

Posebno pa opozarjam na to, da se zaradi znižanja parobrodskih cen pri meni ne povečajo cene ameriških železnic.

2421-28

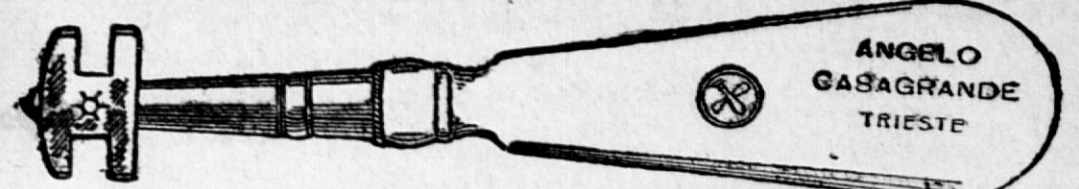
Edvard Tavčar

Ljubljana

Kolodvorske ulice 35

nasproti stari „Tišlerjevi“ gostilni.

Diamanti za rezanje stekla

po K 1-80, 2-40, 3-20, 4-10, 5-5, 6-3, 8-2, 10-1, 15-1, 20-1, 30-1.
ANGELO CASAGRANDE v Trstu, Portici di Chiozza 1. Telefon 994.

Nad 10.000 komadov v zalogi.
Vsak komad je zjamčen.
Razpoložljiv tudi posameznih komadov po povzetju.
Originalne tevarniške cene.

Originalni

SINGER

Pazite na
tvorniško znamko.

šivalni stroji.

SINGER Co. del. družba za šivalne stroje.
V Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 6. 71-9

Mnogo prihranite pri novih zgradbah in prezidavah

če rabite patentovane malčevocementne stene in strope.

Prednosti: varno pred ognjem in gobami, ne prepušča zvoka, prihrani se mnogo prostora, traverz ni treba. Uvedeno že po vseh večjih mestih.

V Ljubljani pri hotelu „Union“ (okoli 4000 m²).

Na raspolago so svedoče vis. kr. deželne vlade, kr. ogrskega drž. stavbnega urada, mestnega magistrata zagrebskega in zagrebskega kr. gozdnega ravateljstva.

Zaradi pojasnil in preračunov se obračajte na imetnika patenta

arhitekta HOENIGSBERG & DEUTSCH

c. in kr. dvorna stavbna mojstra v Zagrebu. 261-13

Žagarji, mlinarji in drugi!

Da je voda najcenejša gonilna moč, je splošno znano; če pa je primanjkuje, kot se je tekom pretečenega leta večkrat zgodilo v vašo največjo škodo, je treba rabiti

motorje

ki porabijo jako malo kurjave, so zelo zanesljivi in lahko ravna z njimi vsak navaden delavec. Tudi tam, kjer ni prav nič vode, se lahko napravijo žage, mlinci in kake druge obrti samo na motorje ob zelo majhnih stroških. — Najboljše motorje na bencin ali na par in vsa zadevna pojasnila dobite v skladišču strojev

Fraňa Zemana v Ljubljani
na Poljanski cesti št. 24. 607-2

Pozor!

Prva ljubljanska mlekarňa

Slavnemu občinstvu si usojam vljudo naznaniti, da sem otvoril

danes, dne 1. marca t. l.

v Ljubljani, na Turjaškem trgu št. 1
(Katoliški dom)

prodajalno mlekarške zadruga na Brezovici.

Ker sem si nabavil za moderno mlekarstvo vse potrebne stroje, ker se bode od strani mlekarške zadruga na Brezovici strogo pazilo na vsestransko pravilno ravnanje z mlekom in ker imam v službi v mlekarstvu dobro izurjenega mlekarja (Švicarja), zamoreu slavno občinstvo zagotoviti, da se bo v moji mlekarňi dobilo vsak dan in ob vsakem času:

- 1.) sveže, snažno, nepopačeno in zdravo mleko, za katero jamčim, da bode imelo vedno najmanj 3-5% tolsče;
- 2.) svežo in fino sladko in kislo smetano;
- 3.) fino okusno surovo maslo (čajno maslo), maslo za kuhanje in kuhano maslo;
- 4.) posneto in pinjeno mleko, ki je, dasiravno na 1%-0-5% posneto, vendar za uživanje še vedno dobro, zdravo in redilno;
- 5.) ementalški sir, domači sir in izdelke raznih vrst mehkih sirčkov.

Cene mleka in drugih mlečnih izdelkov ostanejo kakor dosedaj.

Stalnim odjemalcem se bode donajalo na dom.

Ker bode moje resno prizadevanje, cenjene odjemalce postreči predvsem s svežim, snažnim, nepopačenim in z zdravim mlekom, s fino okusno, vedno svežo smetano in z raznimi drugimi mlečnimi izdelki najboljše vrste, prosim slavno občinstvo, da bi moje zapričeto, za mesto iz zdravstvenih ozirov zelo potrebno podjetje blagohotno podpirali, za kar se najtopleje priporočam.

Z velespoštovanjem udani

Dragotin Seliškar.

650-2

Ključavničarstvo

Ign. Fasching - a vdove
Poljanski nasip št. 8 (Relchova hiša)

prilporeča svojo bogato zalogo

štedilnih ognjišč

najpriprostejših kakor tudi najfinejših, s žolto medjo ali mesingom montiranih sa obkade s pečnicami ali kahlami. Popraviljanja hitro in po cenl. Vnanja naročila se hitro izvršā.

Odlikovan z diplomo in zlato kolajno
na III. dunajski modni razstavi

P. CASSERMANN
krojaška obrt

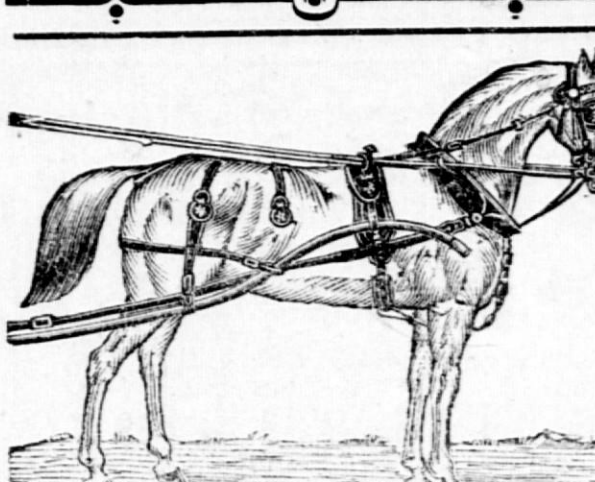
v Ljubljani, Selenburgove ulice št. 3

se prilporeča v izgotavljanje moških oblek kakor tudi vseh avstr. uniform po najnovejšem kroju.

Priznana solidno delo in zmerno cene

Pristao angleško blago je v največji iz-

beri vedno v zalogi.

JOSIP STUPICA

Jermenar in sedlar

v Ljubljani, Kolodvorske ulice št. 6.

Prilporečam svojo zalogo najrazličnejših

konjskih oprav

katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse druge konjske potreščine.

Cene nizke.

Najboljši kosmetiški predmeti so:

Ada mlio po 60 h

Ada cream po 1 K

za olepšanje polti in telesa.

Ada ustna voda

Ada zobni prašek

po 1 K, za gojitev zob in ust.

Ada lasna voda

Ada lasna pomada

po 1 K, za ohranitev in rast las.

10

Ti izdelki „Aida“, ki so oblastveno

varovani, so naprodaj le v

Orlovi lekarni

Mr. Ph. Mardetschlāger, kemik

v Ljubljani.

Nadomestke za „Aida“ zavračajte.

Optični zavod

F. P. Zajec, urar

Ljubljana, Stari trg.

Založnik c. kr. drž. uradnikov.

Ljubljana

Stari trg št. 9

J. KEBER

Ljubljana

Stari trg št. 9

prilporeča svojo tovarniško zalogo

suknenega, platnenega in perilnega blaga

po izredno nizkih stalnih cenah.

3437-19

Poleg tega dovolim mojim cenj. odjemalcem pri odknpu

čez 10 kron 5% popusta.

Potreščine za krojače in šivilje. *

Pozor, vinogradniki, vinotržci in gostilničarji!

Proda se pod izredno ugodnimi pogoji

vinograd

na širom znani Trški gori pri Novem mestu. 2 orala velika parcela leži poleg g. Regorškovih vinogradov tik cerkve in spada k nji tudi čedna, enonadstropna hiša z vsemi gospodarskimi pritliklinami kakor: hlevom, šupo, kletjo, zidanico, senčnico itd. Ker je ravno iz tega kraja prekrasen razgled v okolico, je prikladna ta posest tudi .a penzjoniste ali letoviščarje. — Tozadevne oglase in ponudbe sprejema lastnik **Fran Pintar**, posestnik in gostilničar v Novem mestu, Ljubljanska cesta št. 36. 603-2

TRGOVINA Z MODNIM IN SVILE-

NIM BLAGOM TER POTREB-

ŠČINAMI ZA KROJA-

ČE IN ŠIVILJE.

ERNEST SARK
LJUBLJANA
Dvorski trg št. 1.

Hamburg- Amerika

Iz Ljubljane

v New-York

z dobro, prosto hrano.

Odhod iz Ljubljane vsak ponedeljek, torek in četrtek v tednu. 11-9

Zastopnik;

FR. SEUNIG, Ljubljana

31 Dunajska cesta 31

zraven

brange

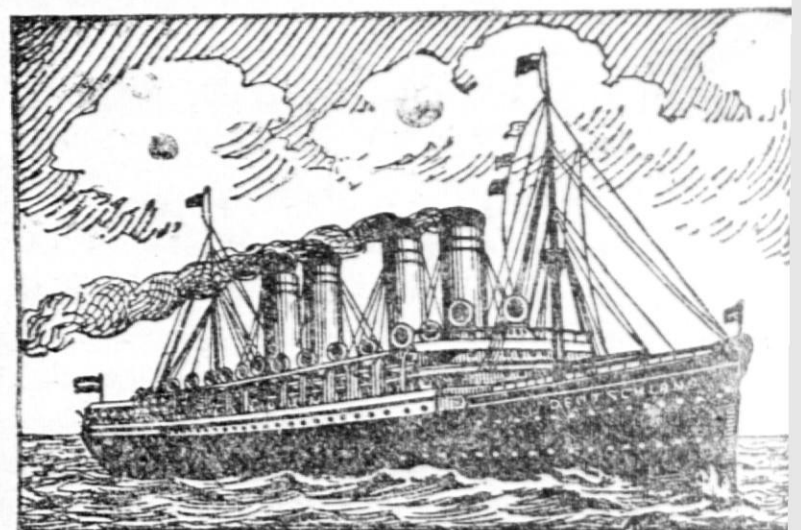
Izvrstna sigurna vožnja

brzoparniki

samo 6 dni samo

Pojasnila

se dajo povečkrat brezplačno

Zaradi prezidave

že 61 let obstoječih trgovinskih prostorov

prodajam nastopne predmete po precej nižanih cenah:

albumi za razglednice, vsakovrstne slike, knjige s podobami, papirnati obodi za rožnice, pisemski papir in karte v kasetah, klasiki nemški in sploh nemške knjige, dekoracijski pladnji, škatljice z barvami, molitveniki nemški in francoski, družabne in otroške igre, predloge za slikanje, muzikalije za klavir, gosli in citre, albumi, okvirji in stojala za fotografije, albumi za poezijo, pisalne mape, dnevniki, pisalniki in drugi zadevni predmeti.

Zunanja naročila se izvrše točno po povzetju.

Z velespoštovanjem

J. GIONTINI

v Ljubljani, Mestni trg št. 17.

586-2